

STROPI DE ROVĂ

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI, CONSILIUL LOCAL ȘI CASA DE CULTURĂ I.L. CARAGIALE PLOIEȘTI

revistă de cultură

DIN ISTORIA PRESEI CULTURALE PRAHOVENE

atitudini

revistă de cultură

Publicație editată de **Primăria Municipiului Ploiești, Consiliul Local Ploiești și Casa de Cultură Ion Luca Caragiale a Municipiului Ploiești**

Directorul Casei de Cultură:
Marian Dragomir

Redactor-șef:
Dan Gulea

Colaboratori permanenți:
Constantin Abăluță
Ion Bogdan Lefter
Magda Răduță
Diana Rînciog

Sport:
Mihai Ioachimescu

Social media:
Nicolescu Cristina

Corectură:
Constanța-Ileana Gulea

Layout&DTP:
Georgiana Kelemen

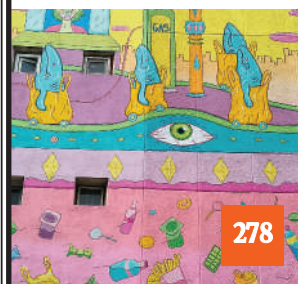
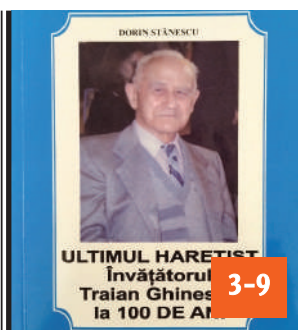
Colaboratorii pot trimite textele numai în format electronic. Autorii care doresc să fie recenzați în paginile revistei sunt rugați să expedieze cărțile pe adresa redacției. (Ploiești, Piața Eroilor nr. 1A, etaj VII)
Telefon: 0244-578.148
Site: www.casadecultura.ro
Facebook: facebook.com/atitudiniploiesti
Email: atitudini@casadecultura.ro
Tipar: SC 2M Digital SRL
ISSN: 1584-0832

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate.

Acest număr este ilustrat cu fotografii de Florin Andreescu din redacția și viața ziarului *Cotidianul*, 1991-1993.

Errata

În numărul precedent se vor citi următoarele legende ale fotografiilor: la p. 7, Marian Râlea și Iulia Boroș; p. 19 dreapta jos: Fabian Gavriluțiu; coperta 4, stânga sus: regizorul Dragoș Galgoțiu.

Argument - PAG. 1-2

Dan GULEA: *Parabolă despre anii '90*

Din istoria presei culturale prahovene - PAG. 3-9

Ploieștiul literar (1920-1921)

Dorin STĂNESCU: *Școala Prahovei (1932-1944)*
Flamura Prahovei – dicționar cronologic (1948-1998)

Andrei Bodiu - PAG. 10-12

Simona POPESCU: *Uimește-mă!*

Viața școlii - PAG. 13-14

Dumitrița STOICA: *Din jurnalul unui profesor*

Repere francofone - PAG. 15-16

Diana RÎNCIOG: *Maurice Carême, poetul simplității și solidarității umane*

Semnal - PAG. 17-21

Șoc! Șoc! Șoc! Citesci!

Concursul Național de poezie „Iulia Hasdeu”, ediția XXII

Cenacul literar „Atitudini”/ Haimanale literare

Nicolae Manolescu - PAG. 22

Autografe primite – Andrei Bodiu

Cărți aproape noi - PAG. 23-24

Magda RĂDUȚĂ: *Deceniile crimei*

Ace - PAG. 25

Ion Bogdan LEFTER: „Șmecherism” și „șmecherisme” mediatice

Acuarelă - PAG. 26

Constantin ABĂLUȚĂ: *Sighișoara (6)*

F.C. PETROLUL – 100 - PAG. 27

Mihai IOACHIMESCU: *Visul unei nopți de toamnă*

Artown - PAG. 28

Festivalul de artă mural-stradală, la Ploiești

SCANEAZĂ
CODUL QR

Parabolă despre anii '90

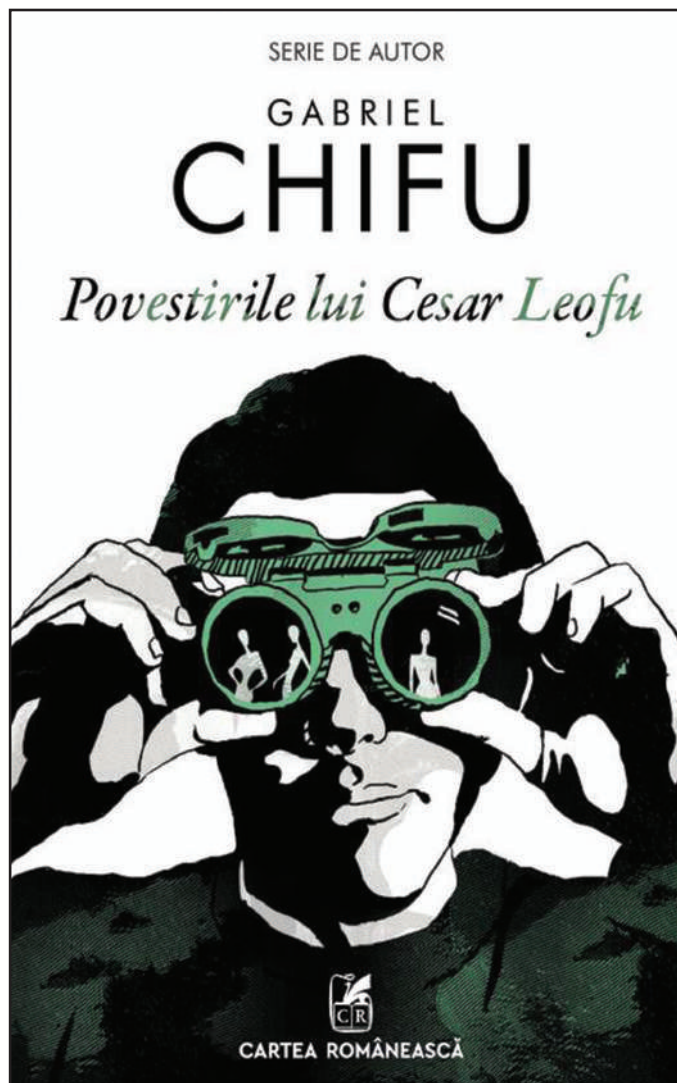
Dan Gulea

Gabriel Chifu, *Povestirile lui Cesar Leofu*, roman, ediția a II-a revăzută și adăugită, prefată de Vasile Popovici, postfață de Irina Petraș, Editura Cartea Românească, serie de autor, București, 2024, 232 p.

Mottoul din Caragiale, ce trimite la „Catastiful cocoanei Luței” de la Sf. Voievozi din Ploiești („Credem că reproducerea acestor documente astăzi va interesa pe iubitorii de istorii, care sunt prea mărunte ca să poată-ncăpea în istorie”) oferă o primă cheie de lectură unei narațiuni despre Bine și Rău, care are în centru convenția manuscrisului găsit.

Epoca romanului trimite la prezentul postdecembrist – prima ediție a romanului apărând în 2002 (și o a doua în 2016-2017, pe site-ul literaturadeazi.ro) – o perioadă confuză pentru societatea românească, abia ieșită din totalitarism, dar și o perioadă a marilor speranțe; principalul narator, un fost securist: Cesar Leofu (sau *Le Fou*, nebunul, trimitere la cognomenul personajului pentru metodele sale primitive de „lucru”), ce a avut drept sarcină principală neutralizarea opoziției anticomuniste din spațiul francofon – și din Occident, în genere.

Prins între două existențe, cu două măști, Cesar Leofu este și asasinul fără scrupule ce urmărește traiectorii stranie în prezentul nouăzecist, din motive personale – dar și bătrânelul benign, ce pare a sta sub papucul soției, Chiara; iar numele personajului feminin, ce are și varianta Clara, indică suficient de mult despre o teorie a dedublării, a decorporalizării, respectiv a multiplicării, a multicorporalizării. Răul se poate reduplica, precum în poveștile populare, iar manuscrisul lui Cesar Leofu spune această poveste, printr-o fascinantă apropiere de teoria povestitorului-diavol, cel care ridică acoperișurile caselor pentru a vedea ce se întâmplă acolo. Formulată de Camil Petrescu, prin trimitere la *Gil-Blas*, ca metaforă pentru un romancier omniprezent și omniscient – și în romanul marchizului cauza era una erotică, așa cum îi stătea bine unui povestitor de secol XVIII: diavolul investiga nepotrivirile în dragoste, cuplurile bizare – toată această teorie naratorială este exprimată de Cesar Leofu: „Mă simt ca un regizor sau ca un păpușar care controlează realitatea, care încearcă s-o îndrepte, să-i dea înfățișarea dorită de el, aplicând mai mari sau mai mici rectificări acestui univers aflat permanent în suferință, tocmai din cauza strâmbătății, a nedesăvârșirii sale. Și mă simt, totodată, ca un interpret care este pasionat până la viciu să se identifice cu un personaj sau altul, cu o

situație sau alta”.

Există și un personaj corespondent pentru Cesar Leofu, îngerul Serafim, cel pogorât printre oameni cu scopul de a-i ajuta; și acesta poate fi închipuit drept o mască a scriitorului, pentru că recurge la unele teorii specifice scrierii. Și el este naratorul omniscient: „Nu-mi cereți să vă dezvălui altceva decât știți din trecutul dumneavoastră și din ceea ce trăiți acum, nu-mi cereți nici să împiedic sau măcar să influențez pe unul sau altele din personajele din anturajul dumneavoastră astfel încât să se poarte, să acționeze diferite decât le este lor dat, chiar dacă faptele le sunt demnice. Și, desigur, nu, nu-mi cereți nici să le deconspir viitorul, o, deși pare de necrezut, viitorul dumneavoastră stă în fața ochilor mei ca deja scris, deja întâmplat, parcă ar fi pus în paginile unei cărți, nu-mi cereți”.

Dualismul care se formulează treptat în roman este principala imagine despre lumea acestuia (ca specie – dar și despre lumea anilor 1990), despre lumea scrisului. Cesar Leofu este marele manipulator, diversionistul absolut care

stăpânește peste ceea ce Nicolae Manolescu numea „romanul internațional”, cu dese schimbări de decor (Efes, Strasbourg, Paris, Kuşadasi – câteva dintre locațiile romanului), cu instantanee memorabile; Leofu este chiar și scriitorul care scrie despre Serafim, Binele fiind în felul acesta o temă enunțată de Rău.

Mica armătură teoretică, o „Addenda” cu care se încheie romanul, pune camilpetrescian (căci prin note de subsol) această întrebare: „Cine este, așadar, «autorul»? Întrebare complicată, la care nu am priceperea și cutezanța să răspund: «autorul» – un eu difuz, cu mari probleme identitare, probabil, indefinibil...”. Tot aici, un cuvânt al autorului despre tâlcul povestirilor sale: „un soi de medievale povești cu zâne, strigoi și demoni ca efect și măsură ale spai-me, povești medievale adecvate vremii noastre” se spunea în ediția I a romanului – sau „adecvate la specificul istoriei trăite”, după cum înlocuiește ediția 2024. O simplă substituție, la prima vedere, care face trecerea de la epoca ancorată în concret, a anilor '90 („vremea noastră”) la un sens universal („istoria trăită”), dar o substituție ce îndreptățește o anumită valoare paradigmatică, parabolică a epocii.

Și alte completări sau reveniri, dincolo de cele cu valoare stilistică, pot avea un anumit tâlc; la finalul însemnărilor

lui Cesar Leofu despre Serafim se poate citi în noua ediție o altă contribuție: „Părea trist. Trist fiindcă se despărțea de cele două femei bune la suflet sau trist de ce întâlnise și că fusese silit să trăiască printre oameni?” Este retorismul poetului aici: Cesar Leofu scrie versuri despre „Geometria întunericului”, care înscriu aceste preocupări într-un nou existențialism, ce păstrează din sugestiile eliadești motivul camerei ascunse de existența diurnă (din *Noaptea de Sânziene*) sau, desigur, pe cel al dedublării sau al decorporalizării.

Comicul spre care trimitea mottoul romanului *Povestirile lui Cesar Leofu* apare prin caracterele truculente ale anilor '90: afaceristul veros Val Agnoste și amicii săi; bătrânii dezorientați, cu o existență precară, victime ale escrocheriilor de orice fel (cu produse naturiste, cu câștiguri facile) – observații ale societății noastre; un comic apăsător, melancolic, diferit de cel (contextual) al mottoului, dar apropiat de spiritul cu duble adâncimi al autorului *Scrisorii pierdute*. Cuplurile, dar și ideile antinomice ale romanului (Bine-Rău, comic-tragic, bestial-angelic, fantastic-realist) au o marcă stilistică specifică: *Povestirile*, adunate într-un manuscris găsit, ascuns în tainița unei case, sunt subintitulate „roman”, poate cu scopul de a lua în colimator o anumită ambiguitate, un conflict care este caracteristic naturii umane.

Ceea ce este înveșmântat într-o țesătură realistă, cu elemente senzaționale (de pildă, procedee și acțiuni ale asasinului în serie, planuri pentru lichidarea „celor două persoane care, pe cât de fragile erau ca prezență fizică, pe atât de enervante, de înfricoșătoare li se păreau alor noștri din țară, când vorbeau la microfonul aceluia post de radio”), cu elemente comice, adesea șarjate, se supralicitează imediat prin personaje sau momente care traversează întreaga proză a lui Gabriel Chifu: îngerul, iluminatul, lumea celestă, lumea infernală, sfârșitul lumii, așa cum se poate citi până la recente *Ploaia de trei sute de zile* (2017) sau *În drum spre Ikaria* (2019).

Totul, pentru a da imaginea parabolei, cu mijloace alegorice, dintr-o lume improvizată, așa cum era lumea tranziției politice și economice, sociale și culturale a anilor '90; o tranziție de la povestire la roman, de la real la fantastic, de la abject la celest, de la ficțiune la teoria ficțiunii. Și, nu în ultimul rând, de la socialism la capitalism. S-ar zice că nu există speranță, a fost lăsată undeva pe pagina de gardă; dar, după ce Cel Rău a scris pe ultima filă cuvântul „Sfârșit” și se repliază în existența celui dominat de consoartă („Cesar, nu te duci odată să cumperi apă minerală?”), altcineva, o altă mână și un alt ochi, continuă să urmărească pașii lui Leofu pe scara blocului și să scrie, abia acum, cuvântul „Sfârșit”.

O speranță secretă că totul este supravegheat, că există cineva sau ceva mai presus de planurile diabolice.

Coperta IV a ediției din 2002

ISBN 973-23-0016-7

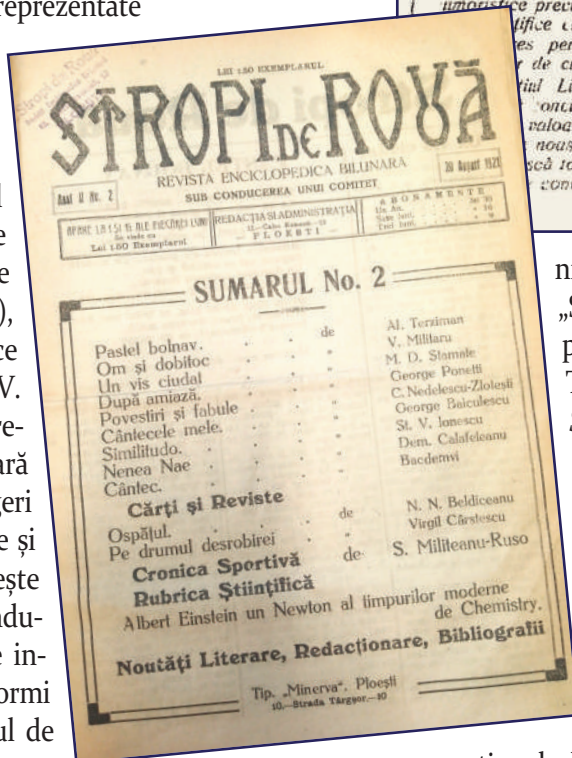
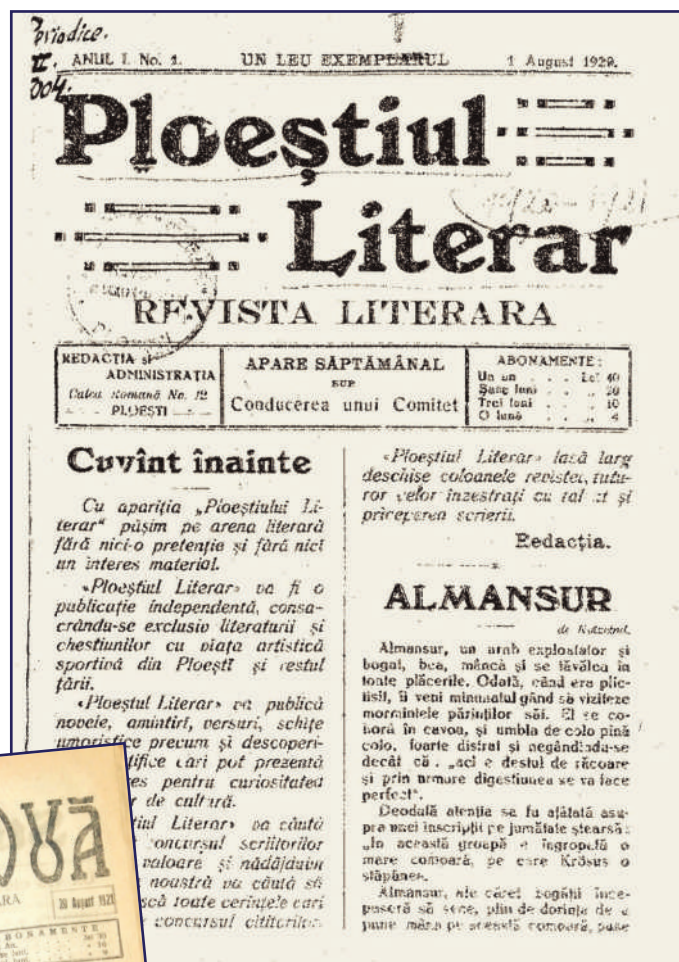
PLOIEȘTIUL LITERAR

Apărut în 1920, în epoca de entuziasm ce a urmat Marii Uniri, *Ploieștiul literar* poate fi considerat prima publicație de ambitus cultural a locului.

„Pășim pe arena literară fără nicio pretenție și fără niciun interes material”, se afirma în primul editorial semnat „Redacția”, prezentând drept ținte nu doar literatura, ci și viața sportivă, descoperirile științifice „cari pot prezenta un interes pentru curiozitatea oamenilor de cultură”. Această prolixitate a revistei săptămânale ce apărea „sub conducerea unui comitet” se vede și în felul în care și-a schimbat numele: la nr. 2, din 8-15 august 1920, devine *Ploiești literar*, iar la nr. 4, *Ploiești literari*. Și subtitlul, și periodicitatea i se schimbă de-a lungul timpului: „revistă bilunară ilustrată”, „literatură, știință, artă, sport”. Viața revistei nu a fost îndelungată, ultimul număr cunoscut fiind nr. 11, 15 aprilie- 1 mai 1921, ulterior devenind *Stropi de rouă*, „revistă enciclopedică bilunară”, cu apariție până la data de 1 decembrie 1921.

Revista aparține unui eclectism general, cu unele aspecte de modernitate, reprezentate de poetul Ștefan V. Ionescu, bacovianul ploieștean – și, în special, memorialistică de Radu Cosmin (din volumul *Românii la Budapesta*, „ce va apare în curând”), texte de Alfred Moșoiu (portrete), epigrame și texte umoristice de N.M. Nigrim. Ștefan V. Ionescu, pe lângă poezii precum *Timp de ploaie* („Afară plouă cu găleata/ De fulgeri sombrul sol sclipește”) scrie și catrene pe care le numește epigrame („Te-aud plângându-te mereu/ Că pătimești de insomnie/ Dar las' că ai să dormi din greu/ Atunci în somnul de vecie”).

Stropi de rouă apare la 1 august 1921, „pentru ca revista să cuprindă în sine talentele tinere din toată România Mare, îi ștergem culoarea locală, schimbându-i numele”. Astfel, vor scrie tineri precum Zaharia Stancu (sonetul „Cei mulți...”, despre sensul vieții – „în sufletele lor iubirea cântă”). Partea cea mai interesantă a revistei este debutul viitorului poetului de avangardă A. Tudor-Miu, cu proză („Chiotul”, nr. 7, p. 10) și versuri neoromantice („Pârâiașul”,

nr. 8, p. 11; poemul despre strigoi intitulat „Stăpânul”, nr. 11, p. 3, este dedicat „dlui deputat Barbacioru”). Apropiat al lui Bogza, Tudor-Miu este editorul revistei câmpinene *Strada*, cu o deschidere apreciabilă spre avangardă și modernitate. Pe această filieră poate fi notat numele lui B. Fundoianu, anunțat ca viitor colaborator al *Stropilor de rouă*, fapt nerealizat.

Revista adună colaborări diverse, reușind să iasă, în ultimele sale numere, dintr-un localism generalist, prin atragerea unor nume recunoscute la nivel

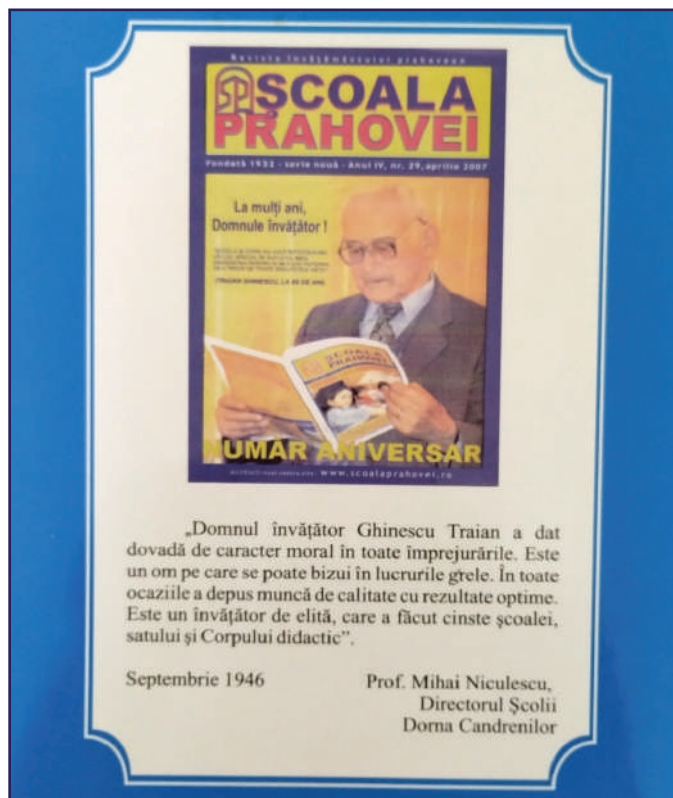
național din toate generațiile: Gala Galaction (cu articole pe prima pagină, muștrând „intelectualii sau cărturarii de toate nuanțele” care nu citesc Biblia sau exprimându-și speranța despre „libertatea ziaristului de a-și spune convingerile”), N. N. Beldiceanu (proze).

Cu toate acestea, revista se află în afara circuitelor literare ale momentului, căzând sub influența divertismentului, confundat cu literatura sau cultura – sau propunând o poetică obsoletă, de tip neoromantic.

Școala Prahovei (1932-1944)

Dorin Stănescu

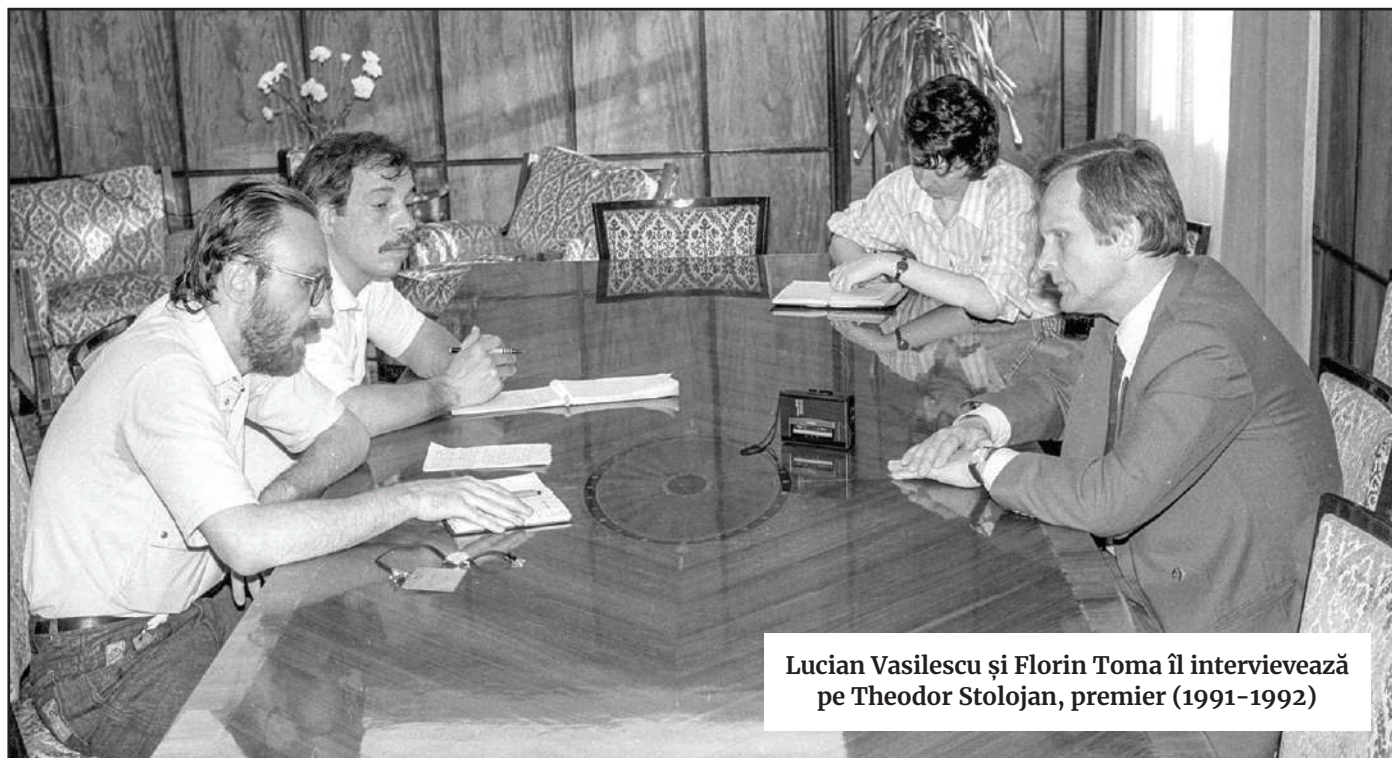
Istoria presei la Ploiești începe la 5 martie 1867 odată cu apariția primului ziar local – *Perseveranța*, publicație care a fost inițiată și susținută de către Alexandru Candiano Popescu, eroul Republicii de la Ploiești, al schițelor lui Caragiale și al Războiului de Independență. Din acel moment, pe răbojul vremii au tot apărut și la fel de rapid au dispărut multe astfel de demersuri entuziaste ale unor fondatori care au sperat să lase urme durabile ale trecerii lor pe acest pământ. Un domeniu aparte al acestor încercări a fost acela al publicațiilor din sfera învățământului public unde cercetătorul interesat de istoria presei constată cu plăcere existența unei eferevescențe creatoare manifestate de elitele locale ale școlii ploieștene ori prahovene. Revistele *Școala Română*, *Școala Nouă*, *Școala Viitoare* apărute în intervalul 1882-1899 și editate de către asociațiile și societățile corpului didactic prahovean. Pasiunea aceasta este transmisă și în rândul elevilor, iar Ploieștiul este și martorul unor astfel de încercări – *Revista tinerimii a cursului superior al liceului din Ploiesti*, *Curierul Liceului* ilustrează apetența elevilor spre lumea scrisului. Încercările acestea de la confluența secolului al XIX-lea cu cel al XX-lea își au atât romantismul lor, dar mai ales limitele, astăzi fiind uitate și menționate în treacăt în „tratatele” de istorie a presei ori a orașului. Abia perioada interbelică marchează un salt care arată în mod evident și avansul societății românești, iar această schimbare se observă și în rândul corpului învățătorilor și profesorilor din România, o breaslă în care prahovenii și ploieștenii au un rol activ în procesul de coagulare a unor asociații profesionale- deosebite de syndicate - care să apere interesele membrilor. O voce puternică a orașului a fost reprezentată de învățătorul Constantin Ionescu- Lungu, liderul învățătorilor din Prahova, un militant pentru drepturile acestora și din această cauză un oponent puternic al idolatrizatăului ministru Spiru Haret. Așa au apărut mai peste tot societăți, asociații ale învățătorilor și profesorilor și evident Ploieștiul și-a avut propria sa Asociație a Învățătorilor Prahoveni(1920-1948), în care activau 1200 de învățători din tot județul și care a lăsat urme importante ale activității sale – impresionanta clădire din centrul Ploieștiului – mai cunoscută astăzi ca fostul cinematograful „Tinerețului”, o bancă, o bibliotecă, o librărie, un internat pentru elevi, dar și o publicație – *Școala Prahovei* la care ne vom referi în continuare. Despre istoria pe larg a revistei *Școala Prahovei* au existat de-a lungul timpului câteva studii, iar cei care s-au aplecat asupra acestei teme au fost profesorul și istoricul Paul Popescu, autor al unui studiu introductiv

„Schițe monografice Revista Școala Prahovei”, la substațiala cercetare a bibliografului Marian Chirulescu autor al *Școala Prahovei* (1932-1944). „Indice bibliografic adnotat”. Mai menționăm și pe profesorul și poetul Ion Dumitru cu trimeri la seria veche și nouă a *Școlii Prahovei* în *Monografia învățământului preuniversitar ploieștean* (2007), iar mai recent există o scurtă consemnare a istoriei acestei publicații în *Marea Carte a Ploieștiului*, vol III(2019).

Vreme de doi ani între 1930-1932, la Ploiești a apărut din inițiativa Asociației Învățătorilor Ploieșteni o publicație intitulată *Gazeta învățătorilor prahoveni*. Din octombrie 1932, apariția acesteia a încetat, iar în luna următoare și-a început parcursul revista *Școala Prahovei* cu mențiunea revista Asociației Învățătorilor din județul Prahova. Colectivul de redacție era format din 12 membri, din rândul acestora menționăm pe Andronic Petrea, scriitorul Nicolae Rădulescu - Lemnaru, Matache Popescu, Ștefan Alexiu, Traian Ghinescu etc.

Școala Prahovei a apărut lunar vreme de 12 ani, iar o statistică a bibliografului Marian Chirulescu ne arată că au fost publicate peste 1100 de articole, iar 400 dintre acestea au abordat probleme de pedagogie. Așa cum era firesc, o astfel de revistă avea în cuprinsul său informații din domeniul educației, știri legate de profesie, evocări ale înaintașilor, elemente de istorie, limbă și literatură, cultură generală etc. Printre colaboratorii ai acestei publicații s-au numărat personalități ale timpului precum: I. A. Bassarabescu, Radu Cosmin, Gh. Ionescu-Sisești, Smaranda Gheorghiu, Apostol

Lucian Vasilescu și Florin Toma îl intervieveză pe Theodor Stolojan, premier (1991-1992)

Culea, D.V.Țoni, Theodor Ciocârdel, Constantin Angelescu. În presa culturală din perioada interbelică se mai păstrează și astăzi semnalări ale apariției diverselor numere ale revistei *Școala Prahovei*, iată și un exemplu – *Convorbiri Litterare* (nr. 5/1939, p. 701), unde se scriau următoarele: „Despre rolul educativ al excursiilor școlare scrie Eugen Pop în *Școala Prahovei* (anul IX, nr. 2 - 3, Februarie - Martie 1939, Ploiești). Observații juste și entusiasm mult în articolul «Comunități școlare» de Victoria Georgescu, înduioșătoare rânduri la adresa dascălilor prahoveni Vasile Mihăilescu și Nicolae L. Ioana Pârvulescu, de curând înfrățiți cu țărâna. O lacună în revistă: folclorul.” *Școala Vremii* (nr. din ian. 1940), o revistă a învățătorilor din Arad consemna și ea periodic apariția diverselor numere ale revistei din Prahova, și astfel de exemple sunt numeroase.

Învățătorul Traian Ghinescu (1912-2012) a fost membru al redacției revistei *Școala Prahovei* vreme de un an, 1936-1937 și, în cadrul unui interviu pe care i l-am luat în anul 2011, a relatat câteva scurte amintiri despre atmosfera epocii: În ianuarie 1936, eu am fost cooptat în colectivul de redacție. Am primit ca însărcinare majoră, de care mă ocupam, corectarea șpalturilor și, în final, trebuia să am grijă și de expedierea prin poștă la adresele abonaților sau la revistele similare de la diferitele asociații ale învățătorilor din țară, cu care făceam schimb de reviste. Tot eu aveam sarcina să primesc articolele de la diferiți membri ai asociației și să le prezint comitetului de redacție, redactor-șef fiind învățătorul Ștefan Alexiu. Atmosfera din redacție era una specială, un climat de colaborare și respect deplin. Dezbaterea fiecărui articol care urma să fie publicat presupunea de multe ori adevărate prelegeri ținute de redactorul-șef, o

critică a surselor, a ideilor. Uneori erau refuzate articole care nu întruneau votul redacției, dar acest lucru se întâmpla rar. Corpul Învățătorilor era așa de valoros, încât ne era jenă să nu publicăm articolele colegilor noștri a căror muncă și jertfă de la catedră o știam bine.”

Revista *Școala Prahovei* și-a continuat existența până în anul 1944, când a apărut ultimul număr și, cel mai probabil, contextul dificil al acelei perioade a justificat decizia de suspendare definitivă a publicației. Oricum în 1948 și Asociația Învățătorilor Prahoveni a fost desființată, locul ei fiind luat mai târziu de „Sindicatul Muncitorilor din Învățământul Prahovean”. În 1971, într-o atmosferă de relativă liberalizare a regimului comunist, Mihail Marin, Ieronim Tătaru și Paul D. Popescu, inspectori în cadrul Inspectoratului Județean de Învățământ Prahova au editat patru numere ale unei reviste intitulate *Școala Prahovei*, publicație apărută de data aceasta sub egida Casei Corpului Didactic Prahova, însă încercarea de revitalizare a eșuat, lăsând din nou nostalgii în rândul celor care își aminteau de vechea revistă.

În septembrie 2004, a apărut seria nouă a revistei *Școala Prahovei*, director Gh. Giurumescu, redactor-șef Dorin Stănescu, ceilalți redactori în perioada 2004 - 2011 fiind: Corina Cristescu, Laura Dop, Ion Dumitru, Ileana Georgescu, Ioana Jianu, Dragoș Nedelescu, Alexandru Nicolae, Mirela Toma. Seria nouă a revistei a apărut lunar sub egida Sindicatului învățământului prahovean, având un număr de pagini între 12 și 36. Revista a publicat știri din viața sindicală, informații din actualitatea educațională, interviuri și articole de pedagogie și metodică. Revista și-a încetat apariția în format print în 2009, iar până în 2011 a funcționat on-line.

FLAMURA PRAHOVEI

schită pentru un dicționar cronologic de literatură, muzică și teatru (1948-1998)

Introducere

„Prahova” este un titlu pentru foarte multe gazete, adesea fiind tribuna unor partide sau facțiuni: *Curierul Prahovei*, 1886, *Gazeta Prahovei*, 1896-1916, *Vocea Prahovei*, 1890-1898, *Depeșa Prahovei*, 1907-1908, *Ecoul Prahovei*, 1911. Cu numele de „Prahova” apare începând cu decembrie 1870, intermitent, în 1870-1871, în 1876 și, apoi, începând cu 1896, până în 1916, săptămânal sau bihebdomadar, cel mai adesea; a ilustrat politica de tip conservator (a fost și subintitulat „ziar conservator”), la nivel local, intrând în diferite polemici (susținute pamfletar) cu „roșii”. Deși din *Prahova* nu s-a păstrat până la noi decât un singur număr, din martie 1871, istoria publicației poate fi în mare refăcută prin referirile și consemnările din alte periodice. Astfel, sugestivă este dezmințirea lui Candiano-Popescu, semnată „Direcțiunea diarului *Democrația*”, din *Ghimpele* (31 ianuarie 1871, p. 3):

De cât-va timp a aparut în Ploesci o fôie intitulată „Prahova”. Unii din abonatii și cititorii „*Democratiei*” cunoscându încetarea provizoria a acestui diar, ne pun întrebări dacă care cum-va fôie „Prahova” este tot diarul „*Democratia*” cu nume schimbat. Desi suntem siguri ca mai totii abonatii și cititorii nostri carora le va fi picat în mână fôia „Prahova”, vor fi putut să se convinga de sinele din materiile și din felul scrierilor coprinse în cateva numeré din urma, ca fôia „Prahova” este cu totul alt-ceva de cat diarul „*Democratia*”, cu tote astea, pentru a se evita și cea mai mica confusiune, mai cu osebite în ceia ce ar privi la început, facerea de abonamente, declaramu ca nu avem nici o legatura cu fôia „Prahova”, nici de principii, nici de idee.

Tot în *Ghimpele* (27 iunie 1871, p. 3) este o caracterizare lipsită de echivoc a *Prahovei*, „diarul ciorbagiilor” – trimitere la anunțul inserat de un Dimitrie Ghica în ziarul ploieștean, care „și-a desfăcutu magazinul său de cofetărie ce-l avea în tovărășie cu D.V. Petrovici”, un pretext pentru *Ghimpele* să trimită la originile albaneze ale prințului Dimitrie Ghica, personalitate a conservatorilor: „Când va desface și memorabilul său magazin strămoșesc de bragerie? Pentru că, de acmu, e principe al *dinastiei*, sau că așteaptă să priimească și marele ordin al bragei?”

Mișcările tectonice, la nivel local, din partidul liberal și

cel conservator, trădări și adversități, facțiuni și dizidențe reprezintă principalul subiect al *Prahovei* până la 1916, în virulentă polemică cu ziarele liberale (*Lumina* sau *Democratul*); după acest an, practic, partidul conservator își pierde influența pe care o avea în societate (ultimul său conducător, Alexandru Marghiloman, se va stinge la jumătatea deceniului următor, aproape uitat), iar un ziar „Prahova” nu mai este posibil; marca de tip conservator era prea puternică pentru a fi preluată de o altă grupare sau de un alt partid, dar prea slabă, în același timp, pentru a mai putea continua. În perioada interbelică sunt atașate diferite adjective acestui nume; cu o viață mai mică sau mai mare, apar *Îndreptarea Prahovei*, 1919, *Voința Prahovei*, 1921-1933, *Glasul Prahovei*, 1922, *Curentul Prahovei*, 1928-1934, *Dreptatea Prahovei*, 1930, *Prahova noastră*, 1930-1942, *Cuvântul Prahovei*, 1931-1932, *Informația Prahovei*, 1946.

Cu acest istoric al numelui, apare *Prahova nouă*, în 1948, la inițiativa lui Manea Mănescu și a unui grup de profesori de formație comunistă sau social-democrată; în 1949 își va schimba numele în *Flamura Prahovei*. La 23 decembrie 1989 apare primul număr din *Prahova liberă*, un ziar care va reîngloba, treptat, o bună parte din redacția *Flamurei*, astfel încât în 1991 este redenumit *Prahova* (cu precizarea: „apare din 1870”), denumire pe care o păstrează și în prezent.

Acest dicționar cronologic va urmări jumătatea de secol cea mai spectaculoasă a *Prahovei* (utilizez acest nume generic), între 1948 și 1998, practic, a doua jumătate a secolului trecut, pentru a portretiza principalele figuri literare și artistice ale perioadei care s-au intersectat în paginile ziarului; sunt personalități de ambitus național sau internațional, care depășesc de departe cadrul regional al publicației: alături de literatură, muzica și teatrul au avut un cuvânt important de spus, într-o epocă dificilă.

Ziarul a avut o apariție fluctuantă: a început ca săptămânal, a continuat ca bihebdomadar, a devenit cotidian (6 numere pe săptămână), apoi iar săptămânal (în 1974, când întregul sistem mass-media a fost restructurat) și, din decembrie 1989, din nou cotidian, în diferite formate, editând uneori suplimente și schimbându-și de mai multe ori subtitlul. Editorul a fost, în fond, unul singur: organizația locală a Partidului Comunist – cu ramificații însă foarte

puternice din punct de vedere politic, avându-l în vedere pe fondatorul său, care va deveni din ce în ce mai puternic în partid, până la funcția de premier (1974-1979), rămânând în linia întâi a partidului până în 1989; sărutul de mână pe care Manea Mănescu i l-a dat lui Ceaușescu la urcare în elicopter a rămas în legenda acelor momente. (D.G.)

Periodizare

- 1 mai 1948, *Prahova nouă*, ziar de atitudine democratică, cultură și reportaj; apare sub conducerea unui comitet;
- de la nr. 3, 16 mai 1948, ziar săptămânal de cultură, reportaj și informații; apare sub conducerea unui comitet;
- de la nr. 61, 27 iunie 1949, săptămânal de cultură, reportaj și informații; apare sub conducerea unui comitet;
- de la 8 august 1949, seria II, an II, nr. 1, *Flamura Prahovei*, organ al Comitetului Județean PMR Prahova și al Comitetului Provizoriu Județean și Orășenesc;
- de la 24 septembrie 1950, organ al Comitetului Regional PMR Prahova și al Comitetului Provizoriu Regional;
- de la 1 octombrie 1950, bihebdomadar;

- de la 17 decembrie 1950, organ al Comitetului Regional PMR Prahova și al Sfatului Popular Regional;
- de la 27 august 1952, organ al Comitetului Regional PMR Ploiești și al Sfatului Popular Regional
- 1 ian. 1953- 30 aprilie 1974, cotidian (6 nr./ săptăm.);
- organ al Comitetului Regional al PMR Ploiești și al Sfatului Popular Regional;
- din ianuarie 1959: organ al Comitetului Regional al PMR Ploiești și al Sfatului Popular Regional;
- din iulie 1965: organ al Comitetului Regional al PCR Ploiești și al Sfatului Popular Regional;
- din 1968: organ al Comitetului județean Prahova al PCR și al Consiliului Popular județean provizoriu;
- din 1969: organ al Comitetului județean Prahova al PCR și al Consiliului Popular județean;
- 1 mai 1974- 22 decembrie 1989 – săptămânal, organ al Comitetului județean Prahova al PCR și al Consiliului Popular județean, seria III;
- 23 decembrie 1989- 4 aprilie 1991, cotidian (6 nr./ săptăm.), cu numele de *Prahova liberă*;
- organ independent de atitudine cetățenească, seria IV, an LXII, nr. 1;
- de la 24 decembrie 1989, organ independent de atitudine cetățenească, an I, nr. 2;
- de la 28 decembrie 1989, cotidian independent de atitudine cetățenească;

- de la 6 februarie 1990, cotidian independent;
- 5 aprilie 1991 – prezent, cotidian (6 nr./ săptăm.), cu numele de *Prahova*, cotidian de opinie și informație, serie nouă.

Alexandru Comănescu, fondator al Festivalului de jazz
Carol Nicolae Debie, fondatorul orchestrei simfonice a orașului, primul dirijor al Filarmonicii
Corneliu Revent, actor, director al Teatrului Municipal

Dicționar cronologic

Peste 100 de personalități din literatură și arte, istorie și științe sociale au semnat, de-a lungul timpului, în pagina de cultură a (*Flamurei*) *Prahovei*, în jumătatea de veac ce a trecut de la momentul înființării (1948), ziarul fiind, pe baza acestei pagini de cultură și arte, cea mai importantă publicație pe plan cultural din regiune. Difuzarea sa cuprindea Regiunea Ploiești – unitate administrativă ce îngloba mai multe județe, cu centre urbane la Târgoviște, Câmpina sau Râmnicu-Sărat. După 1968, când se stabilesc actualele județe ale țării, va fi cotidianul județului Prahova, focalizând asupra politicii partidului unic. Cu toată încălcarea politică a publicației, într-un regim dictatorial, au existat și momente autentice de artă, declarații, interviuri; anul 1989 marchează și el o schimbare importantă a ziarului, este redenumit, iar controlul ideologic se reformulează.

Prezentăm în continuare principalele nume care au semnat în pagina respectivă, ordonate cronologic în 12 categorii, de la fondatori la anii 1990, pentru un succint diagnostic retrospectiv al relevanței paginii.

Anii de început (1948–1951)

Liceeni și profesori

Aurora Cornu, poetă, elevă
C. Enciu, profesor de limba și literatura română
George Genoiu, poet, elev
Ion Th. Grigore, profesor de matematici
Ioan Grigorescu, jurnalist, prozator
Manea Mănescu, politician, profesor de științe sociale
Valeriu Moisescu, regizor, elev
Vasile Nicolescu, poet
C.M. Râpeanu, profesor de limba și literatura română
Valeriu Râpeanu, critic literar
Leonida Secrețeanu, poet

Fondatorii de instituții

George Baron, actor, primul director al Teatrului Municipal
Toma Caragiu, actor și director al Teatrului în cea mai cunoscută perioadă

Lumea teatrului

Lupu Buznea, actor
Harry Eliad, actor, regizor
Monica Ghiuță, actriță
Alexe Marcovici, actor, regizor
Moț Negoescu, actor, autor de versuri
Dumitru Palade, actor
Adrian Petringenaru, regizor, teatrolog
Margareta Pogonat, actriță
Eusebiu Ștefănescu, actor

Traietorii literare, între proletcultism și național-comunism

Ștefan Alexiu, poet
Al. Andrițoiu, poet
Maria Arsene, prozatoare
Maria Banuș, poetă
Aurel Baranga, dramaturg
Mihai Beniuc, poet
Geo Bogza, poet
Nina Cassian, poetă
Hristu Căndroveanu, poet, critic literar
Victor Frunză, poet
Al. Jar, prozator
N. Rădulescu-Lemnaru, prozator
George Moroșanu, poet
Miron Radu Paraschivescu, poet
Pop Simion, prozator
Sterom (Vergu Dumitrescu), poet
Corneliu Șerban, poet
Sandu Teleajen, prozator
Victor Tulbure, poet
Tiberiu Utan, poet
Petru Vintilă, prozator
Violeta Zamfirescu, poetă

Criticul literar în proletcultism

Gh. Angelescu
Miron Dragu

Gh. Milica
V. Moglescu
Jeana Morărescu

Noua generație poetică

Aurelia Batali
Teofil Bălaj
Martha Bărbulescu
Mircea Ciobanu
Ilie Constantin
Mariana Costescu
Iolanda Malamen
Tia Peltz
Nicolae Breb Popescu
Marin Sorescu
Nichita Stănescu
Passionaria Stoicescu
D. Trancă
Constantin Tuchilă
Grigore Vieru

Ecouri interbelice

Agatha Grigorescu-Bacovia
Camil Baltazar
I. Al. Bassarabescu
Victor Eftimiu
Mircea și Pompiliu Constantinescu
Ion Manolescu
Elena Zamora

Arta prozei

Augustin Buzura
Fănuș Neagu
Marin Preda
Zaharia Stancu

Vârstele criticii /noua generație de critici și istorici literari

Alexandru Balaci

Ion Bălu
Zoe Dumitrescu-Bușulenga
Ov. S. Crohmălniceanu
Iordan Datcu
Mihail Gafița
Petre Nicolau
Basarab Nicolescu
Marius Pop
Al. Săndulescu
Valentin Silvestru
Eugen Simion
Ieronim Tătaru
H. Zalis

Istorie și științe sociale

Emilia Comișel, etnomuzicolog
Frasin Munteanu-Râmnic, istoric
Nicolae Simache, istoric
Dorin Stănescu, istoric
Stoica Teodorescu, istoric

Prima generație postmodernă

Lucian Avramescu, poet, jurnalist
Ioan Mihai-Cochinescu, prozator, profesor de muzică
Florin Dochia, poet, director al Casei de Cultură
George Ene, epigramist
Valentin-Emil Mușat, poet
Ioan-Dan Nicolescu, prozator
Constantin Hîrlav, critic și istoric literar
Sanda Hîrlav Maistorovici, critic muzical
Nicolae Petrescu-Redi, epigramist
Quo Vadis, grup S.F.
Florin Sicoe, prozator
Ion Stratan, poet
Florin Toma, prozator, jurnalist
Lucian Vasilescu, poet
Daniela Zeca, prozatoare

Politica în discursul anilor 1990

Alianța Civică: Ana Blandiana
Partidul Liber-Schimbist: Ștefan Cazimir, Emil Coltofeanu
Nicolae Manolescu, candidat la prezidențiale 1996.

UIMEȘTE-MĂ!

fragment din prefața volumului *Opera poetică* de Andrei Bodi, în curs de apariție la Editura Rocart

Simona Popescu

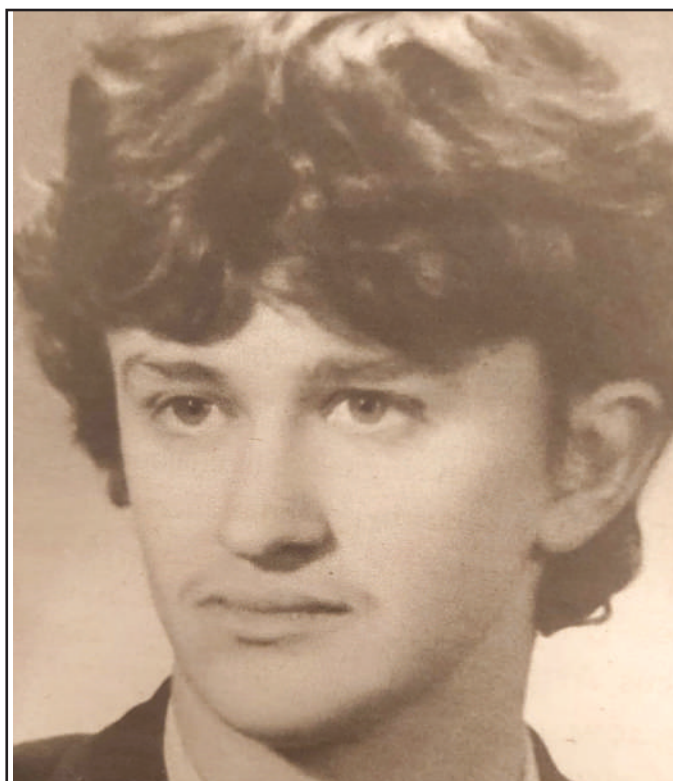
Andrei Bodi. Andrei

„BODIU, Andrei (27.IV.1965, Baia Mare-3.IV.2014, Oradea), poet, prozator, critic și istoric literar. Este fiul lui Yvonne Bodi (n. Chefneux), de origine elvețiană, și al lui Anatolie Bodi, ambii ingineri. A absolvit Liceul Unirea din Brașov (1983), iar în perioada 1984-1988 a urmat Facultatea de Filologie a Universității din Timișoara, specializarea română-engleză. În perioada liceului a participat la ședințele organizate de Cercul Literar 19 din Brașov (coordonat de Alexandru Mușina, pe care l-a recunoscut ca maestru)” – scrie în dicționar, la începutul articolului despre prietenul meu, Andrei. Și, mai încolo, cum a debutat în revista *Dialog* (1984) și-apoi editorial, în volumul colectiv *Pauză de respirație* (1991), alături de Caius Dobrescu, de Marius Oprea, de mine. Apoi individual, cu *Cursa de 24 de ore*. Cum a scris și un roman, *Bulevardul Eroilor*, cărți de eseuri, de critică literară. Și a ajuns profesor universitar, a fost de două ori decanul Facultății de Litere a Universității „Transilvania” din Brașov, a creat primul masterat de scriere creatoare/ literară din România, a coordonat revista literară *Interval*, dar și revista studenților de la Brașov, *Corpul T*, a organizat maratoane internaționale de poezie etc. etc.

Scriitor de prim-plan și creator de instituții, așadar.

Dar s-o luăm cu începutul...

Andrei a fost unul dintre prietenii mei cei mai buni, colegul meu de clasă la Liceul Unirea din Brașov, împreună cu Marius Oprea, în ultimii doi ani, după examenul de treaptă, în urma căruia din trei clase rămânea una singură. Asta se întâmpla în 1982. Profesoara noastră de Română, doamna Cornelia Bularca, ne-a trimis pe toți trei la Cenaclul 19. A venit acolo, foarte curînd, și un elev de la Liceul Andrei Șaguna, Caius Dobrescu, care, după un an, s-a mutat la noi, la Unirea. Cenaclul a fost important pentru toți patru. Și faptul că așa i-am cunoscut pe cîțiva tineri scriitori brașoveni, printre care Alexandru Mușina și Gheorghe Crăciun. Scriam la început poezii ca alți adolescenți de la liceul nostru, de filologie!, aveam chiar și un cenaclu. Ne-am metamorfozat rapid. Ne însoțiserăm cu oameni adevărați – la propriu și la figurat – care începeau să facă parte din viața noastră, cu tot cu literatura, cu gîndurile și frămîntările lor (trăiam vremuri grele, anii '80), în parte și ale noas-

tre. Eram/vom fi din poemul lui Andrei, „Poezia sau viața”, publicat mai tîrziu în volumul *Oameni obosiți*: „«Am încercat să le spun/ că există și poeți vii» zice soră-mea// «Cum doamnă nu sunt toți morți ca/ Eminescu?»// «Nu, nu» a încercat ea să le spună/ a deschis o revistă a spus «uitați pe ăsta îl cunosc»/ le-a arătat o poză «și pe el îl cunosc iar el/ el venea la noi acasă»// Clasa amuțise.// «Și pe el îl știu iar el copii»/ a zis ea și-a coborît printre bănci/ «el e chiar fratele meu»// Clasa amuțise iar soră-mea soră-mea/ în lumina de octombrie/ devenise clar străvezie”.

Aveam 16-17 ani. Ne spuneam, pe-atunci, băiețește, pe numele de familie – Bodi, Dobrescu, Oprea, Popescu, dar aveam și nume de alint – Bodiut/ Bodiță/ Andrușca, Dobrușca, Opridor/ Măriusel. Nu-mi amintesc să fi avut și eu un nume de alint. Eram Popescu. Poate Marius să-mi fi spus, uneori, Simonica (dar asta parcă mai tîrziu).

Brașovul era un oraș industrial, gri, ploios, nu-i vedeam „resursele turistice” (deși erau!), nici „natura” (nu erau preocuparea noastră „frumusețile naturii” de tip peisaj). Trăiam într-o lume în care să fii tînar era în sine o inadecvare. Nu mai vorbesc de toate celelalte: frig, foame, întuneric, dar mai ales... „phoniness” (vorba lui Salinger). Ne plăcea să dansăm. Să glumim (și pe seama noastră). Căutam în

Eveniment de presă

lume ceea ce ne putea uimi. Frumusețea, literalmente și în toate sensurile. Vitalitatea. Intensitatea. Autenticitatea. Emoția. Inteligența. Și le găseam! Nu doar în cărți, filme, muzică, ci în „filmul” continuu înconjurător, în orice, chiar și, la o adică, într-un perete (metonimic!) căruia o față îi spune într-o poezie de-a lui Andrei, „Firul alb”: „uimește-mă”!

Ar fi putut fi deviza noastră: „Uimește-mă!”, „Uimește-mă, lume (prietene, omule)!”. Cu idei, cu inteligență, cu sensibilitate, cu generozitate, cu tot ce te poate anima, salva! Ne puneam întrebările pe care și le pun alte personaje ale lui Andrei, în „Orășelul poeziei”: „Ce-i frumusețea?”, „Și ce-i demnitatea?”, „Ce-i ironia?”. În volumul *Oameni oboșiți*, interogațiile veneau de la niște cetățeni zeloși. Noi nu eram cetățeni zeloși, noi ne puneam întrebările astea cu toată ardoarea și inocența. Dar erau și altele: „În ce fel de lume trăim?”, „Cum trăim noi în această lume?”, „Ce e poezia?”, „Cum e poezia pe care noi vrem s-o scriem?”. În „Noul poem” al lui Andrei, din liceu, nepublicat pînă acum (dar alt text decît cel cu același titlu din *Cursa de 24 de ore*), apărea o secvență cu următorul dialog: „Oprea își băgase nasul/ în vin «așa se face poezia?»/ m-a întrebat Ivan/ «și așa» i-am spus/ Oprea și-a adus mașina/ de scris «așa se scrie poezie?»/ «și așa» spun Oprea a început/ să scrie «așa se scrie poezie»/ «și așa» spun «mă duc/ să văd ce-a scris»/ «nu asta e problema» spun”.

Cum se face/ scrie poezia? Nu asta e problema...

Începuturile. Grupul de la Brașov

Nu știu cine ne-a numit, la un moment dat, „Grupul de la Brașov”. De-a lungul timpului ne-am mai trezit cu unul sau altul în componență, adăugați de diverși, dar Andrei o spune răspicat: „«Grupul de la Brașov» înseamnă Simona

Popescu, Caius Dobrescu, Marius Oprea și Andrei Bodiu”².

Despre cum au fost „începuturile” am povestit, cu varii ocazii, fiecare dintre noi patru. Dar acum îl citez pe Andrei: „Cu Simona și Marius am fost coleg de clasă în a XI-a și a XII-a, la Liceul «Unirea» din Brașov. Am fost și sîntem prieteni foarte buni, pentru că, deși trăiam vremuri tulburi, aveam o mare libertate interioară și ne plăcea realmente să fim împreună. Popeasca stătea cu noi pentru că o făceam să rîdă. Și acum, cînd sîntem în formă, o facem să rîdă cu lacrimi. Mie îmi plăcea foarte mult să o văd rîzînd. Oprea era pasionat de arheologie și, cîteodată, dispărea cu zilele de la școală. Apărea apoi bronzat, zîmbitor și chiar cu un aer superior față de noi, ceilalți. Dacă stau să gîndesc în urmă, chiar avea dreptul să ne privească așa, pe noi, elevii mai mult sau mai puțin model. Pe Caius Dobrescu l-am cunoscut mergînd la Cenaclul 19, cum am spus. Îmi amintesc perfect, era o zi de februarie. Am intrat în cofetăria de la «Cerbul carpatin», pe Hirscher, să mîncăm o prăjitură și să bem un ness. Înăuntru, un lungan care stătea chircit pe scaun comenta de zor cu un coleg al său. Lunganul era Caius Dobrescu”³.

Eram foarte tineri, aveam împreună o energie care ne apăra de tot ce ne putea amenința, diminua, răni. Prietenia era cel mai puternic scut împotriva tuturor celor care ne puteau face rău. Poezia noastră era alimentată de prietenia asta. Îl citez mai departe pe Andrei: „Prietenia este pentru caracterele adevărate, tari. [...] Prietenia mea cu Caius, Simona și Marius a rămas, dintr-un anume punct de vedere, neschimbată. Mai mult, cred că în afara lor mai am foarte mulți prieteni adevărați. Pentru mine, repet, prietenia ține de caracter. Mai cred că am rămas prieteni, pentru că și acum cînd ne întîlnim rîdem încontinuu.

Acum vreo lună, cred, am râs cu lacrimi împreună cu Popescu și Oprea. N-ai de ce râde pe lumea asta?”⁴.

Scriam unul pentru altul și asta ne era de-ajuns. Identitatea (să-i zicem literară) a fiecăruia dintre noi era dată, foarte la început, mai ales de cea comună, difuză, creată mai ales prin delimitări față de alții. Nu ne simțeam nici „optzeciști” (deși aveam toată prețuirea pentru ei – Sandu/ Alexandru Mușina și George/ Gheorghe Crăciun erau prietenii noștri mai mari), nici „nouăzeciști” (nu prea aveam afinități cu așa-ziși/ numiții „nouăzeciști”). Am fost priviți mereu ca grup. Uneori cu simpatie, alteori nu. Cei mai deranjați aveau obiceiul ca, în listele pe care le făceau, să nu ne pună niciodată împreună, să ne amestece. Am fost considerați și „optzeciști” („aripa tânără” sau „al doilea val”), și „nouăzeciști” (am debutat după 1990 și ne-am impus ca grup în Cenaclul Universitas, condus de Mircea Martin). Andrei credea cu convingere că poezia noastră are particularitățile ei, care ne deosebesc și de unii, și de alții. „Cred – spune el într-un interviu din 2001 – că există, pe lângă diferențele dintre noi, un *sound* al nostru, o marcă poetică a Grupului de la Brașov. Am adus mai aproape poezia de real, de cotidian, de biografie. Aș spune că am îndeplinit sau împlinit dezideratele teoretice ale optzeciștilor⁵. „Cred că, mai presus de toate, atunci când am publicat **Pauză de respirație** a contat prietenia noastră. Nu cred că vreunul dintre noi s-a putut, atunci, în 1991, «obiectiva» și, de undeva de sus, să spună: «mizez pe asemănările dintre noi». De altfel cred că fiecare carte a noastră a arătat că avem, fiecare, o voce distinctă, că sîntem preocupați «să citim» realitatea din unghiuri diverse”⁶.

Pornind de la această preocupare comună, direcțiile noastre s-au dezvoltat diferit. Cel mai apropiat de începuturi a rămas Andrei. A dezvoltat în adîncime sau în înălțime ceea ce se numește „poezia cotidianului”, a „realului”. Pînă acolo încît banalul cotidian devine tot mai mult un pretext pentru o metafizică (sic!) proprie (niciodată expusă, bine camuflată), realitatea primind stranii aspecte ale „irealității imediate”.

Cu cît mai aparent radical „realist”, cu atît mai enigmatic! Poezia lui Andrei Bodi e, înainte de toate, și în ciuda tuturor aparențelor, enigmatică.

Pînă să alcătuiască ediția *Operei poetice* a lui Andrei n-o citisem de la începuturi pînă la ultimul volum, ca un tot (cu creionul în mînă, cum se zice). Și m-am uitat și peste cărțile celorlalți doi prieteni ai noștri. Am (re)descoperit

multe legături între poezia lui Andrei și a lui Marius sau a lui Caius. Dar și cu poezia mea. Racorduri neașteptate, de care nu-mi dădusem seama pînă azi. *Cursa de 24 de ore* (volumul lui Andrei), *Efebia* (al lui Caius) și *Juventus* (al meu) apăreau în același an 1994. Marius Oprea avea să debuteze abia în 1999, deși majoritatea poemelor din *Solo de trambulină*, scrise în liceu și în studenție, puteau fi strînse în volum și în 1994. *Efebia* și *Juventus* sînt titluri care trimit la tema tinereții. Iar personajul din *Cursa de 24 de ore* e un om foarte tînăr, martor al unei realități urite (a anilor '80), cum erau și cele din volumele noastre. În *Juventus* am un poem lung, **Cursa**. Nici n-aș fi făcut legătura dacă nu dădeam peste o cronică a lui Al. Cistelecan despre *Cursa de 24 de ore*. Spunea el acolo: „Tinerii brașoveni au cîteva toposuri comune, ținute așa prin program, și chiar execută cîteva teme la concurență («Cursa», de pildă, e o temă și chiar un titlu ce revine și la Simona Popescu)”⁷. Doar că noi nu aveam un „program” și nici „teme la concurență”. Similaritățile veneau din structurile noastre atît de asemănătoare, din preocupările comune, în ciuda faptului că poeziile noastre sînt mai degrabă, ca poetică, surprinzător – zic eu – de diferite. În acest caz, semnalat de Al. Cistelecan, mizam pe aceeași ambiguitate pe care cred că miza și Andrei. *Cursa* ca alergătură/ fugă – de zi cu zi (24 de ore) la el, una pe viață (la mine), dar și ideea că sîntem prinși într-o cursă din care încercăm să scăpăm.

Aș putea continua cu exemplele. Toți patru avem cîte o poezie despre „casă”. Cuvîntul „frig”, atît de frecvent în poezia lui Andrei, apare des și la Marius Oprea, care a scris și un poem cu titlul „Muncă și frig”. „De ce sîntem așa de plictisiți?/ Dau din umeri”, „să facem tot să obosim/ să obosim” – putem citi în **noul poem**. „Ar trebui/ să muncim/ să obosim/ să facem ceva” (apare în „Plicty”, poemul meu unde era inserată chiar și o anchetă despre „plictiseală”).

Uneori similitudinile sînt replici care se tot rula în conversațiile noastre și ale altor prieteni comuni. Am fi putut scrie poeme împreună, dar nu ne-a trecut prin cap. Singura dată cînd ne-am întîlnit ca să compunem ceva toți patru, în glumă (ce-ar fi să?), a fost în 2003, după sărbătorirea unor ani de la absolvirea liceului. Ne-am dus la Marius acasă. Ne-am așezat la masă. Am luat niște foi. Am scris poate un *renshi*, nu mai știu ce, sau poate niște versuri aruncate la-nîmplare pornind de la o temă dată (n-o mai făcusem pînă atunci). Nu știu dacă a păstrat cineva hîrțile. În martie 2014 ne propuseserăm, eu și Andrei, să scriem împreună o carte despre Bacovia. Bacovia al nostru. Dar n-a mai fost să se întîmple...

Note:

¹ „Bodi, Andrei”, în *Dicționarul general al literaturii române*, ediția a II-a, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2016, pp. 613-616.

² „Pentru un poet graba de a publica e la fel de rea ca și lipsa de talent”, interviu realizat de Mihai Vakulovski, în *Contrafort*, nr. 7-8 (93-94), iulie-august 2002.

³ Idem.

⁴ „Sîntem în continuare sub «zodia» optzecismului”, interviu realizat de Svetlana Cîrsteian, în *Observator cultural*, nr. 70, 26 iunie 2001.

⁵ Idem.

⁶ „Pentru un poet graba de a publica e la fel de rea ca și lipsa de talent”, *Ibid.*

⁷ „Noul poem”, în *Luceafărul*, nr. 6, 1994.

Prozatorul și jurnalistul Florin Toma îl interviează pe Andrei Pleșu, ministrul Culturii în guvernele Petre Roman (1990-1991)

Din jurnalul unui profesor

Dumitrița Stoica

2020, septembrie

*

Din multele voci ale minții, cea mai simpatică este aceea a unui pitic malițios. Un fel de agent sanitar, vigilent fără odihnă, îndrăgostit de *Ecleziast* („deșertăciunea deșertăciunilor...”). Dialogul cu el, dacă există, poate fi o sursă de adâncă desfătare. Cu condiția să fie redus la tăcere cât muncești.

- Cred că știu destule lucruri.
 - Ți se pare, nu știi nimic.
 - Sunt un om care-și face datoria.
 - A se slăbi!
 - Totuși, sunt un profesor destul de bun.
 - Aiurea, pe ce, vorba lui Moromete, te bazezi?
 - Păi, am avut elevi care...
 - Și s-a schimbat cumva lumea în care trăiești?!
 - Educația e totul!
 - Vai de mine! Cu banii cum stai?
 - N-am bani, dar dragostea, respectul, empatia...
 - Țțț... eu nu citesc romanțuri.
- L-am pus la colț pe coji de nucă până la sfârșitul anului școlar.

*

În vremuri de cumpănă, calmul și cumpătarea sunt virtuți cardinale.

După o zi întreagă și o dimineață foarte matinală (sic!) de Gmail, Google apps, meet, calendar, open with google

docs, shared with me, trash, trash, trash, la piață, devreme, visând să mătur străzile și să selectez cu grijă gunoiul din tomberoane. Să adu-mec mirosul acru în variate miresme, o vreme măcar, încă o vreme...

*

Cine intră acum într-o școală care funcționează după scenariul galben sau hibrid, cu jumătate dintre elevi prezenți fizic în clase și jumătate conectați online de acasă, vizibili pentru cei din sală la un ecran proiectat pe tablă și deasupra ei, cu benzi de circulație pe holuri și cu un Robo-Cop la intrare, albastru, masiv, nemișcat ca un sfinx și tăcut în cea mai mare parte a timpului, poate avea impresia că a ajuns, fără să știe cum, într-o lume S.F. Un viitor venit prea repede, straniu într-o școală care nu e a secolului XXI nici măcar prin lucrurile care se văd cu ochiul liber: aglomerația din clase, cele trei rânduri de bănci, catedra la înălțime și la distanță, aerul sufocant, zgomotul. „Deschideți ferestrele!” este unul dintre ticurile mele (am aflat la un „Ultim clopoțel”).

*

Tristețea copiilor care nu vor să se știe (și, poate, să știe) că nu au un laptop sau o tabletă și fac orele la telefon. Le e rușine să spună, să ceară. Nu prea văd în jur oameni convingși că la 16 ani și, de multe ori, oricând sărăcia este neșansă, nu altceva. Nici ei, nici eu. N-are nicio legătură cu meritele lor. Vina este în altă parte.

Am făcut cunoștință cu primul meu palton pe la trei-sprezece ani. Cumpărat de la magazinul „Cei Trei Ursuleți”

din București. Avea culoarea liliacului pastelat. L-am primit cu bucurie ca pe o jucărie exotică.

*

Auzită la radio. *Mă gândesc să-mi iau un concediu fără plată, sunt profesoară de istorie, o materie foarte frumoasă și, dacă nu pot s-o fac cum trebuie, nu mă mai duc la școală. Îmi sunt tare dragi copiii, cum să mă duc la școală și să nu-i îmbrățișez?! Să stau la distanță? Doamne ferește!*

Oamenii ăștia care îmbrățișează la propriu pe toată lumea sunt un pericol public nu doar când e pandemie. Poate există vreun copil care nu vrea să fie îmbrățișat decât de cineva anume. Ce să facă săracu? Rabdă. Nu se poate pune rău cu doamna. Un profesor nu e nici mamă, nici tată, nici prieten apropiat. Îmbrățișați-i cu gândul.

*

X A. Alessia se oferă să mă învețe una, alta, la calculator. Citim o povestioară din Borges, *Legenda lui Abel și Cain*. Mihai pronunță la prima lectură „Eibăl și Kein”.

*

Clasa a IX-a A nu mai vrea să scriu cu creta la tablă, deși camera prinde destul de bine ce compui acolo. Vrea să scriu în Jamboard, alias „Gem”, cu creionul digital. Se poate scrie și la tastatură, dar lor le place scrisul de mână. Cam neașteptat, nu-i așa? Și mie îmi place, dar, din nefericire, vremea grăbită, „ieșită din țâțâni”, m-a cam îndepărtat de el. Nici cu creionul clasic nu mai sunt prea prietenă. Scriu greu și dezordonat, pe alocuri indescifrabil. Cu creta mergea, însă, binișor. Totuși, când vrea ceva constructiv clasa, e greu să refuzi. Scot din suportul lui elegantul creion negru, atașat tabletei și scriu câteva cuvinte de probă, apoi vreau să le șterg. Ca să nu pierd timpul cu guma sau buretele electronic, caut butonul care șterge tot, e pe undeva, dar nu-mi mai aduc aminte bine pe unde. O voce plină de

solicitudine din clasă:

— Găsiți „clear frame” în colțul din stânga, sus, al ecranului.

Cursorul caută câteva secunde, agitat, într-unul din cele două colțuri de sus ale ecranului. O voce interioară, la fel de binevoitoare, amatoare cândva, cu moderație, de seriale comice la televizor:

— Cealaltă stângă, dragă, nu asta!

*

De la administrația centrală se propagă în valuri mesaje și cereri fără nicio legătură cu activitatea centrală din fișa postului – predarea/învățarea la ore. Cine își imaginează că poți să-ți păstrezi mintea vie (ca să le fii de folos altora), trecând de la o hârtie la alta, comunicând nonstop în stânga și în dreapta, competent în orice și în nimic, n-a avut niciodată obiceiul studiului temeinic.

*

Am citit într-o carte, am aflat dintr-o carte, am văzut în carte că... Limbajul, mai ales acela familiar, sugerează că lumea cărții are un înăuntru în care poți pătrunde. Prepozițiile sunt semnificative: „întru”, „dintr-” = „de”+„întru”, „în”. În schimb, pentru cititul la/pe telefon, calculator, laptop, tabletă s-au fixat în limbă construcții care indică spațialitatea, suprafețele, direcția unei mișcări exterioare. Am auzit „a citi pe o carte” în copilărie. Era folosită de părinții noștri cvasianalfabeți. Nu avea legătură cu superficialitatea, ci cu respectul omului umil pentru un lucru prețios și inaccesibil. În mintea lor cititul se asocia cu imaginea preotului și a cărții mari, cu coperte aurite, așezate pe masa înaltă din amvon. Astăzi expresia cunoaște un „refresh”: citești pe o carte cum citești pe telefon sau pe alte device-uri. Nu mai pătrunzi undeva decât în fugă sau, în cel mai bun caz, gospodărește, economic. Zapezi și abandonezi.

Stand de cărți în București, 1993

Maurice Carême, poetul simplității și solidarității umane

Diana Rînciog

„Maurice Carême, fiu al orașului Wavre, belgian, francofon, european, este un poet al măreției și al nefericirii omului. Concise, discrete și pătrunzătoare, poezia și proza sa ne vorbesc despre singurătatea profundă și bucuria vieții. Fin observator al lui însuși și al altora, revoltat împotriva tuturor nedreptăților, poetul laudă munca de fiecare zi, cântă minunile regiunii sale natale Brabant și evocă momentele importante și deopotrivă simple ale existenței umane. Simplitatea lui Maurice Carême nu este decât o aparență, de fapt este o simplitate cu adevărat complexă, savant structurată. Și mai există imaginile. Maurice Carême face sinteza între sacru și cotidian. Opera sa a inspirat sute de muzicieni și pictori.”

Acest scurt portret literar îi aparține lui Lazlo Ferenczi, scriitor maghiar, care a câștigat în 1991 «Premiul de studii literare» pentru eseuul său intitulat *Relire Maurice Carême (A-l reciti pe Maurice Carême)*. Lazlo Ferenczi a fost și prietenul poetului belgian. Completăm portretul de mai sus cu amintirea momentului în care cei doi oameni de litere s-au cunoscut:

„Când l-am întâlnit pe Maurice Carême – el avea 77 de ani – acest bătrân domn avea o tinerețe inimaginabilă. O tinerețe în privire, în gesturi și mai ales o curiozitate complexă cu care scruta lumea. Omul acesta puternic iubea aventura. Nu voia să pară tânăr, era un bărbat simpatic, cu multă experiență. Era tânăr pentru că trăia în prezentul său. Era tânăr pentru că trecutul său era viu. Era tânăr pentru că își păstrase toată forța creatoare. Vocea sa era calmă și puternică în același timp. Calmul său era liniștitor și inspirator. Era un om al dialogului și știa să inspire dialogul.”

Maurice Carême s-a născut la 12 mai 1899, în Strada Fântânilor din Wavre, într-o familie modestă. Tatăl său, Joseph, era zugrav, iar mama, Henriette Art, se ocupa de un mic magazin de cartier. Maurice Carême își petrece copilăria în mijlocul naturii, încât această perioadă atât de fericită va fi una dintre sursele de inspirație ale operei sale. În 1914, el scrie primele poeme, inspirate de o prietenă din copilărie, Bertha Datry, de care e îndrăgostit. Elev strălucit, va obține în același an o bursă de studii și va intra la Școala normală primară din Tirlemont. Profesorul său, Julien Kuypers, îl încurajează să scrie și îl face să descopere poezia franceză de la începutul secolului al XX-lea. Tot la Tirlemont Maurice Carême îi descoperă pe marii poeți ai Flandrei.

Este numit învățător în septembrie 1918 la Anderlecht

Bruxelles. Părăsește orașul Wavre pentru a se muta la periferia orașului Bruxelles. Anul următor conduce o revistă literară, *Nos Jeunes (Tinerii noștri)*, pe care o redenumeste în 1920 *La Revue Indépendante (Revista independentă)*. Tot în această perioadă are primele legături literare și artistice (cu pictorii Edmond Vanderammen în 1920 și, între 1921-1922, cu Felix de Boeck). În anul 1924 se căsătorește cu Andrée Gobron (Caprine), dar femeia care îi va fi Muză și tovarășă de viață, dedicându-se conservării și difuzării operei sale este Jeannine Burny.

Între 1925 și 1930 Maurice Carême este fascinat de mișcările suprarealiste. În 1930 Maurice Carême a făcut o descoperire ce se va dovedi esențială pentru devenirea sa ca poet și chiar ca prozator: poezia scrisă de copii. Acest lucru îi va reconfigura fundamental tonul creației literare, în sensul unei simplități pline de profunzime. De altfel, autorul belgian va scrie două eseuri consacrate acestor texte pentru copii: în 1933, *Poèmes de gosses (Poeme pentru micuți)* și, în 1936, *Poèmes d'enfants (Poeme pentru copii)*.

În anul 1933 construiește, pe strada Melba din Anderlecht, „maison blanche” (casa albă), după modelul caselor tradiționale din Brabant. Ea va deveni, în 1975, sediul Fundației Maurice Carême și Muzeul Maurice Carême, în 1978.

Culegerea de poeme intitulată *Mère (Mamă)* apare în 1935. Simplitatea profundă a versurilor atrage atenția multor critici literari parizieni. Volumul primește în 1938 Premiul Trienal de poezie din Belgia și îi inspiră lui Darius Milhaud *Cantata sa pentru copil și mamă* (premieră mondială la Palatul Artelor Frumoase din Bruxelles, pe data de 18 mai 1938).

Numeroase opere carêmeiene apar și sunt răsplătite cu premii literare în Belgia și în alte țări: Premiul Victor Rossel

(în 1948), Premiul Academiei franceze (în 1949 și 1954), Premiul Internațional din Siracusa (1950), Premiul Félix Denayer (1957), Premiul poeziei religioase (1958), Premiul Președintelui Republicii franceze (1961), Premiul Provinciei Brabant (1964), Premiul traducerii olandeze (1967), Marele Premiu internațional de poezie (Franța, 1968), Premiul european (Italia, 1976).

Pe 9 mai 1972, Maurice Carême est numit "prinț al poeziei" la Paris. În cei șase ani câți i-au mai rămas de trăit, pleacă să scrie verile în Franța și publică 14 volume de poezie, un roman fantastic, *Médua*, o culegere cu traduceri ai poezilor din Flandra. Scriitorul moare pe 13 ianuarie 1978 la Anderlecht, lăsând 11 opere inedite, printre cele mai profunde pe care le-a scris.

Creația lui Maurice Carême cuprinde 80 de volume de poezii, povestiri, nuvele, romane, eseuri, traduceri. Numeroase antologii ale textelor sale s-au publicat de-a lungul timpului. Eseuri, discuri, filme i-au fost consacrate, de asemenea. Opera, încununată cu numeroase premii literare, este tradusă în lumea întreagă și pusă pe note de mai mult de două sute de muzicieni. Un colocviu dedicat operei lui Maurice Carême – reunind personalități literare, artistice și universitare din Belgia, Bulgaria, Ecuador, Franța, Ungaria, Japonia, Polonia, România – s-a ținut la Bruxelles, în noiembrie 1985, sub egida Comisiei franceze a Culturii din regiunea Bruxelles și a Fundației Maurice Carême.

Poetul belgian a fost tradus și în limba română de către Petruța Spânu și Dumitru Scorțanu, la editura Fides din Iași. Redăm mai jos un poem, din volumul postum *Sac au dos*, în traducerea Petruței Spânu. Titlul volumului, *Cu geanta în spate*, se referă la un ritual al poetului care pleca

în călătorie pentru a-și găsi inspirația în mijlocul naturii, în contemplarea peisajelor:

Ce doux Brabant

Une petite maison blanche,
Aux volets verts, aux larges tuiles,
Un homme simple qui se penche
Au-dessus d'une haie tranquille
Et qui regarde la moisson
Sur laquelle tourne en rond
Des vols jamais las de pigeons,
Un bois de pins qui semble bleu,
Là-bas, sur l'horizon brumeux,
Puis une allée de peupliers
Montant sans fin dans la clarté,
Et vois tenez là, tout entier,
Ce doux Brabant où je suis né.

Dulcele Brabant

O căsuță albă,
Cu obloane verzi, cu țigle late,
Un om simplu care se apleacă
Deasupra unui gard liniștit
Și care privește secerișul
Pe care se învâрте în cerc
Zborul niciodată obosit al porumbeilor,
O pădure de pini care pare albastră,
Acolo, la orizontul cețos,
Apoi o alee de plop
Urcînd la infinit în lumină,
Și aveți aici, în întregime,
Dulcele Brabant unde m-am născut.

Criticul de artă Radu Ionescu răspunde unui interviu; alături, Victor Velculescu, de la Facultatea de Film. În expoziție, între cei doi: portret al actriței Cătălina Mustăț.

Șoc! Șoc! Șoc! Citesc!

Proiectul „Șoc! Șoc! Șoc! Citesc!” se desfășoară în perioada 01.07 – 30.11.2024 de către Asociația „Tinerii Voluntari – Valea Călugărească” în parteneriat cu Casa de Cultură „I.L. Caragiale” Ploiești și este finanțat de către Municipiul Ploiești – autoritate finanțatoare, în baza Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general, cu modificările și completările ulterioare.

Scopul proiectului este stimularea interesului elevilor de liceu pentru lectură. Prin acest scop, ne-am propus să oferim tinerilor contextul studierii operelor literare într-un cadru nonformal, context ce va duce la îmbunătățirea rezultatelor examenului de bacalaureat.

George Topârceanu – Otilia Cazimir, două destine literare născute din iubire

În peregrinările noastre moldave, ne-am oprit la micuța și îmbietoarea Casă memorială „George Topârceanu”. Am fost întâmpinați chiar de la intrare cu un mesaj de suflet al Iașilor către vizitatori: „Te salut, oraș romantic, plin de parcuri și de flori/ Unde noaptea stau de vorbă trubadurii visători/ Cu tăcerea de pe uliți, cu trecutul și cu luna.../ Te salut, oraș istoric, oropsit ca-ntotdeauna!”

În curtea muzeului se afla o placă de marmură realizată în memoria poetului, care cuprindea cuvinte de apreciere închinat acestuia, scrise de Tudor Arghezi: „Inteligent ca puțini oameni ai condeii și manuscrisului, Topârceanu din nobilă și discretă ținută nu și-a împărtășit sensibilitatea decât filtrată și bătând într-o nuanță voită și a dat amărăciunii și deziluziei ironie și sarcasm”. Purtat de soartă și privațiuni materiale prin diferite colțuri ale țării, scriitorul își găsește refugiul sufletesc în atmosfera tandru-melancolică a casei de pe una dintre cele șapte coline ale Iașului.

Intimă, cu puține piese de mobilier, casa ne-a povestit, prin obiectele personale ce au aparținut poetului, despre o lume a iubirii, a prieteniei și a războiului. Încăperea principală era dominată de prezența unui birou de lucru acoperit cu un postav verde pe care se aflau instrumente destinate corespondenței, un prespapier, pana și tușul pentru scris, o scrumieră, dar și o cutie de lemn, pentru scrisori, purtată de autor în tranșee. Biblioteca micuță adăpostea

volum de primă ediție. Dintr-un colț, de pe rafturi, priveau dinspre trecut înspre prezent, instrumente folosite în exersarea artei fotografice. Ele au păstrat amintirea unui amor consumat efemer, cel pentru poeta Otilia Cazimir. Anii petrecuți de Topârceanu aici au fost cei mai prolifici din punct de vedere literar. Prietenia cu Mihail Sadoveanu și dragostea Otiliei Cazimir ne-au șoptit suav din fiecare colț al casei. Ele au fost redeşptate de personalitatea hieratică a unei muzeografe aflate în slujba culturii române.

Muzeul „Otilia Cazimir”, ascuns pe o altă colină a Iașului fermecător, deschis publicului la 10 iunie 1972, cuprinde doar două camere care au păstrat vie amintirea acestei poete. Soarta ei se leagă sentimental de cea a scriitorului George Topârceanu. Cele două destine literare se întrepătrund, potențându-se reciproc. El îndrumă pașii iubitei către lumea artistică, o susține în demersurile creative, o ancorează în societatea culturală a Iașului. Numeroase obiecte regăsite în locuința ei poartă amprenta sentimentală a acestei povești cu parfum atemporal: fotografii, scrisori personale, icoane cu patina timpului, covoare țărănești țesute la război, cărți din colecția proprie. Casa micuță ne-a devoalat, prin tablouri, fotografii, mobilier și obiecte personale, o feminitate specifică vremurilor sale, un spirit intelectual marcat de prietenii autentice, precum cea cu Mihail Sadoveanu și Mihai Codreanu.

Printre ramurile dese ale copacilor din curte, s-a ivit, ca pe o candelă a trecutului, bustul scriitoarei. Placa de marmură de la intrare surprinde o veritabilă artă poetică: „Unde mi-e inima, florilor?/ Dăruită-i, de mult, tuturor...”

Am părăsit cu melancolie în suflet acest topos magic al culturii și spiritualității, căci „Ce e val, ca valul trece...”

**(prof. Balica Magdalena,
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Ploiești)**

Concursul Național de poezie „Iulia Hasdeu”, ediția XXII

Juriul concursului „Iulia Hasdeu”, alcătuit din conf. univ. dr. Marius Nica, prof. Marius Dragomir și prof. Marian Dragomir, directorul Casei de Cultură, a stabilit următoarele premii:

Marele Premiu: Macovei Medeea, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă”, Siret (prof. coordonator Cristina Băncescu)

The world didn't end when I was 13
I failed today;
As a daughter, as a sister, as a friend;
But only because the world didn't end when I was 13.
Over spilt milk, I fought with my dad
His words like knives, I wanted to bleed out;
But I survived the storm in the kitchen;
Only because the world didn't end when I was 13.
The Sun hid behind the clouds, denying me his warmth
The rain poured down, soaking me to the bone
But the flowers got some water, and they smiled at me
Only because the world didn't end when I was 13.
I penned her a letter long ago, handed it to her just yesterday
Now she's gone away, leaving me with a broken heart;
But I still have her words, and they echo in my mind;
Only because the world didn't end when I was 13
A butterfly stayed on my dad's shoulder, refusing to fly away
I tried to shoo it off, but it wouldn't budge
I guess it was grandpa, watching over us
Only because the world didn't end when I was 13
I never thought I would do this today
I cried today, let all of my fears flee, my tears dry
But I felt a relief, and I breathed again;
Only because the world didn't end when I was 13
I finished a book today,
I sang today I smiled today, I dreamt today
I lived today, I loved today
Only because the world didn't end when I was 13...

Premiul I: Gogoasă Teodora Alexandra, Liceul Teoretic „Grigore Moisil”, Tulcea (prof. coord. Oana Gabriela Agache)

cuvinte și enumerații

strada nu ar avea gropi pe care să le ocolesc, nici câini sau pisici moarte pe carosabil să-mi strice ziua gândindu-mă că până și eu aș fi putut face asta cu mașina, că m-a învățat bine tata, sau poate prost, să nu trag de volan să îmbrățșez copacul, ci să merg în continuare și să calc pisica. personal aș fi ales copacul, dar tata ține mai mult la copilul lui decât la o pisica fără coaste

aș merge în parcuri de distracție fără frica de sforile cu fire despicate uscate la brichetă care mi s-ar încurca în picioare echilibrul meu de adolescent de 18 ani m-ar reuni cu vechea și îndrăgita gravitate

aș aluneca pe tobogan fără să mă întreb dacă coapsele mele stângace se rup din mine și rămân acolo unde eu n-am vrut

mi-aș rupe un picior și aș scurta altul să încap din nou în leagăn

aș face operație neautorizată fără diplomă de medic să-mi îndepartez stomacul să nu mai simt palpitații când mă urcă la cer aparatele din satul de vacanță din Mamaia să nu mai simt voma cum se adună și formează traseul ascendent prin laringe și cavitatea bucală

muncitorii care nu sunt în stare să renoveze o clădire în 4 ani pentru că îndrăgesc prea mult sticla de 2,5l de timișoreana

nu s-ar uita la mine de parcă n-au mai văzut specia de sex feminin a omului și n-ar arăta ca niște oameni preistorici care nu știu ce este gelul de duș

indecenți în felul în care ochii lor cercetează hainele pe care le port

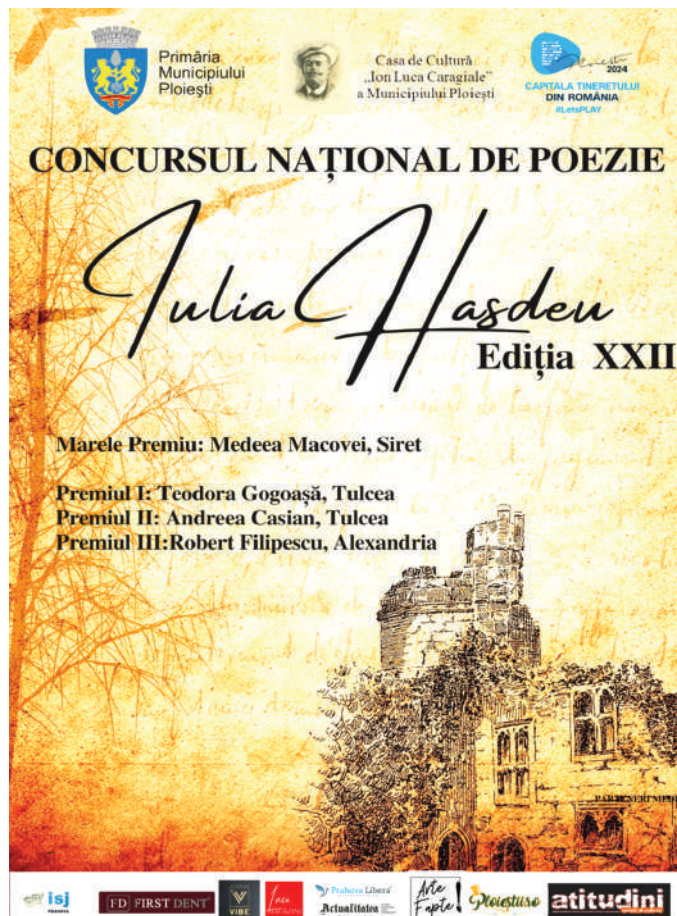
felul vulgar în care li se mișcă buzele și limba când își bat joc de un copil desculț pe stradă, cu pulover deșirat în ianuarie șoferii needucați ar prefera să deranjeze liniștea publică, claxonându-și drumul către înjurăturile inspirate decât să ajungă acasă la o casă pe care nu au bani să o plătească, la o femeie frumoasă pe care o iubesc sau nu, și la câțiva potențiali copii, salvatorii adevărați ai căsniciei

un răsărit fără alcool în sistemul imunitar la cinci dimineața în Năvodari

prin prisma unui ecran al telefonului care oricum nu capturează culoarea roșie cărămidă a soarelui reflectată în mare nu va putea filma toate mișcărilor câinilor netunși care sar fericiți în apă pentru o baie răcoroasă de iulie

viața n-ar fi una de singuratic trist, așteptând la coadă la Profi pentru un burger veștejit care n-ar sătura nici câinii vagabonzi de pe stradă încercând să comunice cu o casieră fără diplomă de 12 clase ce nu poate să țină minte că nu-mi place ketchup-ul

tot potențialul de adolescent intelectual pierdut în stația de autobuz pentru un autobuz îngălbenit de rugină

pentru compania de neînlocuit a doamnelor de vârstă a 3-a care jur că nu au altceva mai bun de făcut cu viața lor neînsemnată decât să judece fiecare bucată de material care atârna de corpul unui adolescent plictisit și să deranjeze haosul autobuzului cu cele mai obscure sonerii auzite pe o rază de 2 km a orașului.

substrat

înghite-mi fricile
poate așa am curaj
să-ți simt privirea cum îmi intră sub piele
și oasele să pocnească /să se spargă sub privirea ta
să mi se metamorfozeze celulele și țesuturile
& să devin ceva ce nu sunt
ceva cu o inimă funcțională
arde-mi rușinea
să-ți văd genele cum cad
că e toamnă acum
& toboganul de pe nasul tău la care aș fi client fidel
& fiecare fibră și denivelare a pielii tale
& respirația sacadată care o ia rază când
îți memorez nuanțele de verde ale irisului
parfumul care mă bântuie pe stradă.

Premiul II: Casian Andreea, Liceul Teoretic „Grigore Moisil”, Tulcea (prof. coord. Oana Gabriela Agache)

eu

Mă prefac că ă(a)sta e
un happy ending și
că marele the end nu o să
mă lase într-o balta mare de
neliniște și
iluzia unui to be continued.
Știu că dragostea e mai mult
decât o senzație epidermică dar tot
o confund cu
durerea, probabil din familiar.
De câteva luni mi-e frică
de întuneric și aprind
lumânări și la vii și la morții.
Linile astea sunt pozele noastre,
o supă de tăitei îmbârligați
la care privesc și înțeleg
de ce creierul nu vrea
să facă noduri.
Sper să nu-ți citesc niciodată
tatuajul ăsta refacut
sau cel puțin nu cu luciditatea asta
cu senzații la persoana a 3-a.

?

În punga de Lidl
nu găsesc
decât aripile
unui porumbel mort.
Cu șosetele ude
mă uit prin broasca cheii
ascult dintr-un pahar
voci distorsionate
cu un castron de popcorn
ars în mână.
Tabloul lu mama
neșters de praf.
Mă leg
ca de castelul de nisip
noaptea.
Fix atunci când nu
m-ai căutat
m-am simțit liberă
sau singură,
încă nu știu sigur...
totuși te am la contacte
NU RĂSPUNDE

Premiul III: Filipescu Robert Ionuț, casa a IX-a, Colegiul Național Pedagogic „Mircea Scarlat”, Alexandria (prof. coord. Ioana Topologeanu)

M

Întinzi lumea cu mâinile încleștate,
Pe o axă bine stabilită:
1/7 aici, 2/7 dincolo... am rămas numai 7?
Parcă eram mai mulți...

Să ne concentrăm! Cum rezolvăm acest
exercițiu simplu de matematică?

Oare viața o putem dezlega prin metoda
drumului invers

Sau este numai o problemă pentru metoda
comparației?

Mă mai urmăriți? De ce este atât de greu?

Este dificil pentru că medicii au spus să
dormim numai pe partea stângă

Iar acolo este inima – când dormi pe ea nu
mai poate găsi drumul invers.

Ascultă: tic-tac, tic-tac...

Știai că fiecare ceas poartă în el câte un om?

Iar când el nu arată oră fixă

Lumile noastre sunt incongruente și nu ne
mai regăsim.

Hai! Puțin efort, vă rog.

Lăsați drumurile paralele și reveniți
împreună!

Reducem la absurd.

În jurul vorbelor noastre

Nu așteptăm pe nimeni să mai vină.

Cenacul literar „Atitudini”

Ședința XXIV (septembrie 2024)

Surprinzând căderea ușoară a frunzelor mângâiate de frumoasa Toamnă, mișcate de vântul energic și răcoros, în dansul lor liber și Atitudiniștii au deschis întâlnirea prin citirea a trei poezii de George Bacovia.

Înaintând spre rubrica celei mai recente creații, Lorena, Așer și Teo au prezentat câte o poezie.

Cea mai recentă carte citită a fost prezentată de Alexia: „Asul de pică”, roman scris de Faridah A.I.

În cadrul secțiunii speciale membrii au extras bilețele cu diferite paragrafe scrise de autori români cunoscuți, fiind provocați să îi ghicească pe baza unor informații ajutoare.

Scrierea unui text bazat pe diverse elemente preluate din paragrafele rubricii speciale nu s-a dovedit a fi dificilă pentru tinerii Atitudiniști, în timpul Instantaneului literar.

Au fost prezenți A.N., Dan, Diana, Alexia, Mihaela, Teo și Lorena.

Ședința XXV (octombrie 2024)

Pelerina lunii octombrie ascunde sub măiestria sa cea de-a XXV-a întâlnire Atitudiană. Splendidele drumuri pietruite cu frunze rubinii și aurii au condus spre porțile Cenacului frumos clădite.

Întâlnirea a debutat prin citirea unui fragment de către Alexia, din *Invitație la vals* de Mihail Drumeș.

Urmărind rubrica „Cea mai recentă creație”, atitudiniștii Teodora, Lorena și Ana și-au prezentat textele poetice, iar Alexia și Alex fragmente de proză. Operele atitudiniștilor au purtat puternice mesaje și sentimente marcate de profunzime artistică.

Rubrica specială a fost ținută de Adriana, aceasta venind cu noi provocări pentru cei prezenți. Plecând de la câteva detalii simple, precum perioada, scurte caracteristici și reprezentanți, atitudiniștii au fost provocați să ghicească curente literare. Existențialismul, simbolismul, avangardismul, romantismul și realismul s-au numărat printre răspunsurile jocului.

Și în cadrul „Exercițiului de scriere” și-au făcut apariția curente literare menționate anterior, membrii fiind nevoiți să scrie texte ce au la bază trăsăturile lor sau descrierea curentului într-un mod artistic.

Spre finalul întâlnirii, cei prezenți au venit cu propuneri de filme și seriale pentru a întâmpina vremea rece de afară într-un mod cât mai plăcut.

La această întâlnire au fost prezenți Teodora, Ariana, Dan, Alexia, Ana, Lorena, Alex, Adriana și Laurențiu.

(Ariana Monica Bădicioiu).

HAIMANALE LITERARE

Pe 1 septembrie a avut loc a șasea ediție a Întâlnirilor Haimanale Literare, la Blues Cafe Ploiești. Marian Neguțu și Vlad Mușat, inițiatorii proiectului *Haimanale Literare* și gazdele evenimentului, au invitat autori publicați și nedeputați, cu scopul de a aduce în fața publicului ploieștean voci distincte și promițătoare ale prozei românești.

Au citit Adriana Jderu (*Spații mici*, ed. Humanitas, 2023, volum nominalizat la Premiile Observator Cultural și distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru debut), Horea Sibișteanu (*A șaptea viață*, ed. Psihelp, 2004, *Fetiș*, Nemira, 2019, *Întinde mâna*, Tiberiu, ed. Nemira, 2022), Veronica Stănică (nedeputată) și Nicoleta Balaciu (nedeputată). A citit, în încheiere, și Vlad Mușat, din volumul recent apărut *Povești de citit în gară*, ed. Junimea, 2024. Publicul a avut ocazia de a descoperi texte inedite ale autorilor și de dialoga cu aceștia. Astfel, au putut să afle detalii din „bucătăria” fiecăruia și noutăți despre proiectele lor editoriale.

Citesc: Adriana Jderu
Veronica Stănică
Horea Sibișteanu
Nicoleta Balaciu
și
Vlad Mușat

**Întâlnirile
Haimanale Literare**

Gazde: Marian Neguțu
Vlad Mușat

Blues Cafe, Ploiești 1 septembrie, ora 11

Nicolae Manolescu – autografe primite

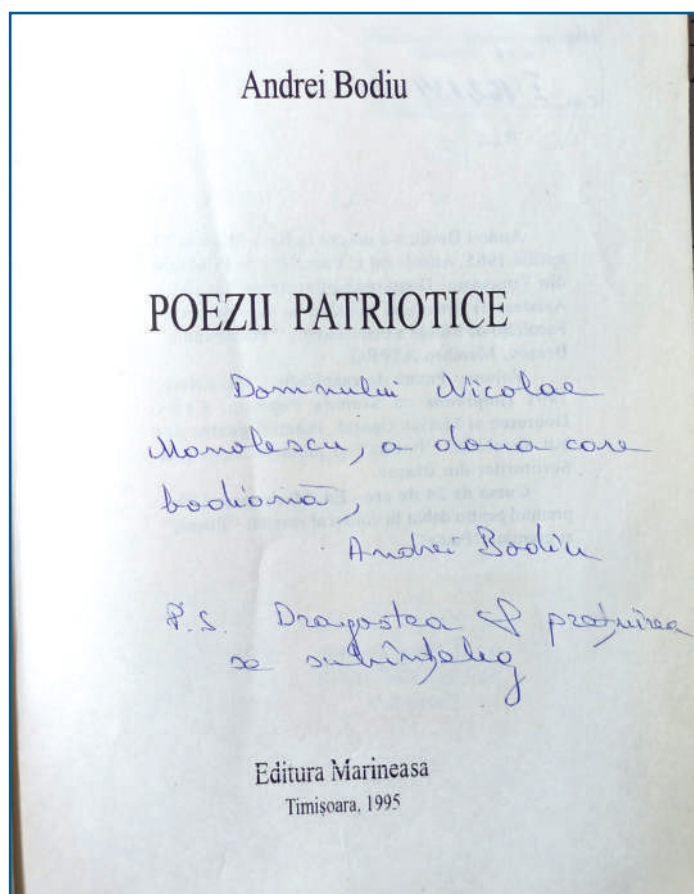
NR. 43 (212) - NOIEMBRIE 2024

Din colecțiile BCU București, poate fi pus între două oglinzi volumul lui Andrei Bodi, *Poezii patriotice* (Editura Marineasa, Timișoara, 1995, 52 p., exemplar nr. C20123874).

Numind inițial poeziile drept „caligrafii postmoderniste”, prin care „o realitate epidermică se scrie direct pe pielea poemului”, Nicolae Manolescu revine în prima ediție a *Istoriei critice a literaturii române* (2008) printr-un mesaj paradigmatic: istoria literaturii începea cu Dosoftei – primul autor cu un portret individual – și se termina practic cu Andrei Bodi – cel mai recent autor al momentului cu un capitol separat; se și amestecau puțin titlurile – *Studii pe viață și pe moarte* era un volum din 2000, a treia carte a poetului, după *Cursa de 24 de ore* și aceste *Poezii patriotice*.

Oricum, între cele două nume de poeți a intrat, la un moment dat, întreaga literatură română, din perspectiva subînțele critice:

„Debutul, Bodi îl împarte cu cei trei poeți brașoveni (Caius Dobrescu, Simona Popescu și Marius Oprea) care într-o seară a Cenaclului de Luni de la începutul anilor '80 și-au citit pe mai multe voci producțiile proprii. Poezia lui Bodi *Cursa de 24 de ore*, *Studii pe viață și pe moarte* semăna cu a lui Alexandru Mușina, a Magdei Cârnechi și a lui Ion Mureșan. Caius Dobrescu o consideră expresionistă și o apropie de a lui Ion Caraion și Petre Stoica și Virgil Mazilescu. E o poezie tipic optzecistă, realistă, biografică și sarcastică, ale cărei note Bodi însuși le va socoti mai târziu definitorii pentru întreaga generație. Prozaicul reprezentării cotidianului și discursul voit dezlânat duc direct la Daniel Bănuțescu, adică la acei optzeciști întârziați în care unii au văzut o promoție diferită.”

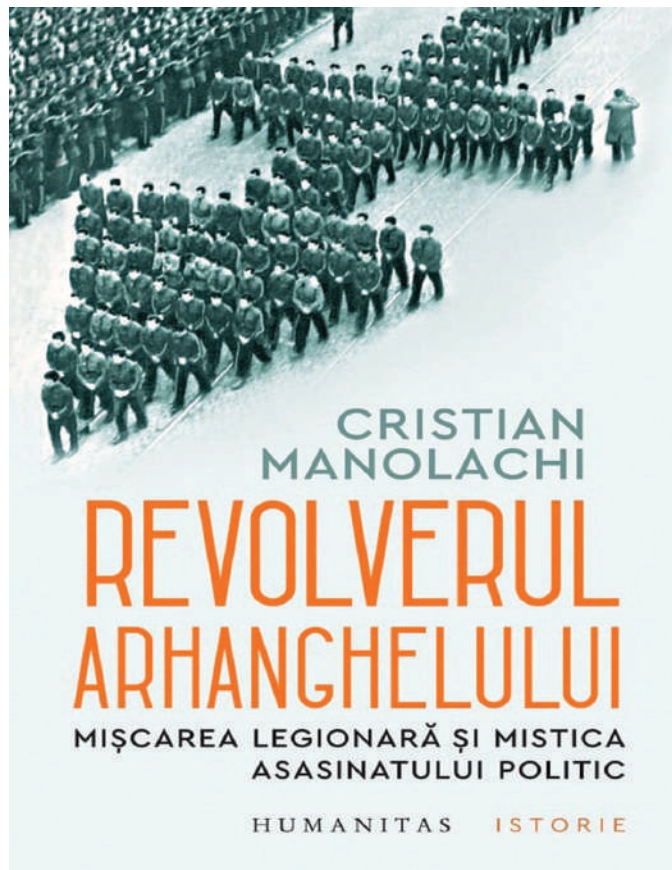
DECENIILE CRIMEI

Magda Răduță

Cristian Manolachi, *Revolverul Arhanghelului. Mișcarea Legionară și mistica asasinatului politic*, Editura Humanitas, București, 2023, 272 p.

Interbelicul românesc, cu toate tensiunile, zguduirile și extremismele sale, rămâne una dintre cele mai atent analizate perioade ale istoriei autohtone. Lista studiilor recente de istorie sociopolitică românească include titluri în care anii 1918-1941 sunt cercetați, în decupaj cronologic exact sau ca parte a unei durate lungi de modernizare, din unghiuri diverse și fertile la analiză: de la evoluția ideilor politice (Ioan Stanomir, *Spiritul conservator: de la Barbu Catargiu la Nicolae Iorga*, 2008) la cea a instituțiilor publice (*Sevitorii statului. Funcționari, funcții și funcționarism în România modernă*, volum coordonat de Judit Pál, Vlad Popovici și Andrei Florin Sora, 2022), de la istoria intelectuală a învățământului (Zoltán Rostás, ed., *Universitatea interbelică a sociologilor gustieni*, 2014) la medalioane ale unor figuri intelectuale prin care se poate citi o istorie întreagă (Cristian Preda, *Robul succesului. Viața politică a lui Victor Eftimiu sub șase constituții*, 2022). Vârfurile de tensiune politică ale perioadei interbelice – dictatura carlistă și statul național-legionar –, în care se declanșează derapajele totalitare și extremiste, sunt subiecte separate ale analizelor recente, și e ușor de înțeles de ce se întâmplă astfel: Roland Clark reconstruiește atent geneza Mișcării Legionare ca mișcare fascistă, identificând mai ales adaptările la teritoriul românesc ale doctrinei de import (*Sfântă tinerețe legionară. Activismul fascist în România interbelică*, traducere de Marius-Adrian Hazaparu, 2015), iar Dragoș Sdrobiș așază într-o paradigmă explicativă mai largă și nuanțată popularitatea printre tineri a extremismului de dreapta (*Limitele meritocrației într-o societate agrară. Șomaj intelectual și radicalizare politică a tineretului în România interbelică*, 2015).

Față de aceste două ultime studii, volumul din 2023 al lui Cristian Manolachi (rezultat dintr-o teză de doctorat în istorie susținută la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj) operează cu un set diferit de instrumente: miza sa pare a fi inventarul de acțiuni și de discursuri care au făcut din violența politică un „operator” simbolic esențial pentru Mișcarea Legionară. Vedem selecționate minuțios ororile, din 1923 până în 1941: pe scena politică românească se însiruie

în rafală pogromuri, masacre în închisori, asasinate și tentative de asasinat (ale unor oameni politici marcanți, dar și ale unor cetățeni mai puțin vizibili în spațiul public), execuții, jafuri și spolieri pe criterii etnice. Toate sunt plasate de C. Manolachi într-o analiză a consecințelor pe care violența extremistă (în act și în discurs) le înregistrează la nivelul imaginarului colectiv. Aceste teribile fapte, care se petrec într-un ritm și el teribil, ajung să semnifice doar ele prezentul, să fie singurul aici-și-acum al colectivității care asistă la ele sau află că s-au petrecut: țin săptămâni întregi paginile ziarelor, intră în discuțiile private și în notațiile de jurnal intim și se rostogolesc mai departe, simplificate până la liniile lor cele mai simple, cele mai recognoscibile, cele mai familiare.

E un „cocteil mitologic”, cum autorul îl numește (și-l scrie așa) de mai multe ori, în care se amestecă variante simplificate de fabulos folcloric (Zelea-Codreanu în strai tradițional și pe cal alb, botezând o sută de copii pe câmpiile basarabene sau, după moarte, însuflându-i pe legionari „cu duhul”, în ianuarie 1941), de misticism național-religios (crimele politice sunt făcute în numele lui Dumnezeu și al neamului românesc) și de ideologeme ce-și trăiesc acum vârsta de aur (conspirația Cahalului, oculă fracmasonică, patria primejduită și altele, binecunoscute, pe care situațiile de maximă tensiune socială le reactivează fără greș de-

atunci încolo). Maxima ritualizare a practicilor colective din interiorul Mișcării e foarte atent analizată în volum: din memorii și declarații ale „camarazilor”, din articole de presă naționalistă (mai ales *Înfrățirea românească* și *Unirea poporului*) și din ghiduri pentru uzul adeptilor (de ambe sexe, fiindcă există unele pentru Cetățuile de fete, mult diferite față de *Cărticica șefului de cuib*), se reconstituie organizarea strict cazonă a Mișcării, cu uniformă inclusă, tiparele obligatorii de comportament și de interacțiune socială, prescripțiile de aderare la „linia legionară” (inclusiv recomandări alimentare).

Dar Mișcarea Legionară e organizată mai degrabă ca un cult decât ca o organizație, iar aceasta se vede nu doar din manierele – diverse, dar violente toate – în care se sancționează abaterile interne. Trădarea e pedepsită, evident, cu moartea, după o judecată tot internă, ca în cazul disidentului Mihail Stelescu, ucis și măcelărit de nu mai puțin de zece ucigași (în plus, Căpitanul desființează atunci și sectorul legionar din București, căci membrii săi nu s-au sesizat la prezența trădătorului, iar „culpa nu poate fi decât colectivă”, p. 97). Mai mult decât în modul în care sancționează derapajele interne, gardiștii se comportă ca adepții unui cult într-o anume dimensiune simbolică a practicilor colective: în glorificarea morții pentru „cauză”. Mășăluiesc și cântă în grupuri care se numesc chiar așa, „echipele morții”, sanctifică jertfa pentru credință (cu tururi naționale ale vagoanelor mortuare în care se repatriază martirii pentru cauza creștină, Moța și Marin), instituie „apeluri ale morților”, în care toată lumea strigă „prezent” în locul celor căzuți. În timpul statului național-legionar, „atmosfera sumbră din țară este întregită de festivismul negru, de obsesia regimului pentru celebrarea morții, acum fiind organizate numeroase comemorări funeste, parastase, înmormântări și reînhumări”, ultimele, în cimitirul special înființat la Predeal – „o localitate despre care putem spune că devine orașul-necropolă al Gărzii de Fier” (p. 190).

Amploarea fenomenului nu poate, însă, fi pusă decât într-o anume măsură pe seama reactivării arhetipurilor și a fascinației colective pentru ritualuri, după cum nici carisma liderului Zelea-Codreanu nu e o explicație suficientă. C. Manolachi nu simplifică deloc justificările; e atent pe tot parcursul studiului la condițiile sociopolitice și psihosociale ale perioadei de după Primul Război Mondial și construiește o imagine contextuală cuprinzătoare. De pildă, figura legionarului invincibil, ales de divinitate, nu apare din senin și nu e doar rezultatul unor susținute acțiuni propagandistice, ci se singularizează ca o consecință a unor fapte de justiție: până la asasinarea lui I. G. Duca, cele opt procese intentate legionarilor de toate vârstele (mai ales elevi și studenți) pentru omor și tentativă de omor se judecă la Curtea cu Juri și se termină, toate, cu achitări – chiar dacă cei uciși sau răniți sunt prefecți de poliție ori subsecretari de

stat. Drumul spre misticism e pavat cu figuri retorice din belșug, iar discursul înlocuiește definitiv evenimentul. Examnat de Senatul Universitar Iași pentru că l-a ucis pe prefectul de poliție, Zelea-Codreanu e reprimat de A. C. Cuza la cursuri în virtutea unui „cod de onoare al bărbaților [căci] «din punct de vedere pedagogic, universitatea nu poate cultiva lășitatea»” (citată la p. 22). Achităriile în lanț sunt justificate, neverosimil, prin sinecdocă: Dumitrescu, zis Zăpadă, elev de liceu, trage în directorul ziarelor *Adevărul* și *Dimineața*, Emanoil Socor (evreu, marxist, avocat și ziarist, „personifică tot ceea ce Legiunea disprețuiește”), iar „presa naționalistă nu ezită să inoveze în domeniul juridic al clauzei legitimei apărări, pentru a-l apăra pe elevul incriminat: «Gestul său n-a fost un atentat în înțelesul comun al cuvântului, ci un act de ‘legitimă apărare’. Sufletul poporului românesc, prin mâna lui Dumitrescu, a căutat să se apere contra repetatelor atacuri primite din str. Sărindarului»” (p. 74).

Dar, parcă și mai vizibil decât retorica partizană, cel mai de seamă accelerator de extremism pare a fi altul: slăbiciunea aparatului de stat, cu regele și Parlamentul în frunte. C. Manolachi face un inventar foarte nemilos al tuturor măsurilor tardive, șovăitoare, eronate sau pur și simplu minate de spaimă ale oamenilor politici, care favorizează popularitatea Gărzii de Fier. E o „neputință administrativă” (p. 81) a statului român, o eroare generalizată de estimare a credințelor și o nevolnicie personală a celor puși să decidă. Noul președinte al Consiliului de Miniștri de după asasinarea lui I. G. Duca nu poate să articuleze, pierit, decât „E prăpăd, mă, e prăpăd” și „Stai, domnule, să mai vedem...”, își amintește în jurnal alt nemilos, Argetoianu, citat consecvent de C. Manolachi (p. 89-90). Acesta din urmă nu uită să enumere toți oamenii politici care se prezintă (fiecare cu motivele lui, presupune autorul studiului) la procesul de la Curtea Militară „să depună mărturie favorabilă cauzei legionare. [...] Dacă Vaida-Voievod le împărtășește naționalismul, Averescu le apreciază, poate, disciplina, Maniu le respectă onestitatea, iar Argetoianu le caută, oportunist, susținerea” (p. 92).

Intenția de clarificare e una comună pe tot parcursul studiului lui C. Manolachi; acesta nu ezită să cadă în explicații adjectivale copioase (un preot are „orgoliu nătâng”, alt legionar e vinovat de „apatie specifică”, iar comisarii de românizare „se comportă birjărește” – p. 176, 180), să nareze în formule elementare („putem spune că asasinul acționează pe fondul...”, p. 142 sau „lăsăm deoparte elita capitalei și călătorim până în Cadrilaterul Dobrogei...”, p. 148) și să facă micro-analize școlarești la *Miorița*, căci e nevoie de fatalism până la capăt (p. 108). Dar tonul general – mai degrabă de revista *Historia* decât de teză doctorală sobru-ătoasă – pare că ajută demonstrația și, oricum, mai ia din efectul cutremurător al lecturii atâtor orori.

„Şmecherism” şi „şmecherisme” mediatice

Ion Bogdan Lefter

Frecventele încălcări actuale ale vechilor reguli jurnalistice au mai multe cauze. Am numit câteva în articolele precedente: presiunea comercialismului către o tot mai extinsă „tabloidizare” a presei de toate tipurile şi scăderile dramatice de nivel ale profesionalismului mediatice. De unde o întreagă tipologie de superficialităţi şi inconsistenţe jurnalistice, manipulări grobiene, alte derive etice, erori, gafe.

Încă o cauză, poate că generatoare a multora dintre efectele pe care le constatăm atunci când diagnosticăm degradarea unor mari porţiuni ale presei contemporane: „şmecherismul” care a câştigat mult teren, impus de acţionari şi de şefii unor redacţii, dar probabil că izvorât şi din iniţiativa junelor gazetărite şi-a junilor gazetari care cred că aşa te afirmi, aşa te impui, asta „s-ar cere”.

Drept urmare:

- Sînt tot mai cultivate tonurile narative glumeţe, uneori „cîntate” sau coborîte aluziv spre sonoritatea şoaptelor şi-n alte frazări teatrale care să amuze, să seducă, să distreze, alteori răspicate ori aproape răstite, marţiale, „desperiat”, care „să dea fiori”, deci tot din gama consumismului cultural, din zonele „senzaţiilor tari”, ale suspensului sau ale „groazei” („horror”). În emisiuni de tot felul şi chiar şi-n programele de ştiri ale multor televiziuni.

- Prezentatoarele şi prezentatorii se pretează, prestează, interpretează respectivele partituri şi cultivă mimicile şi rostirile corespunzătoare, aruncînd priviri galeşe, exersînd intonaţiile complice sau turuind ameninţatori, ca să-ţi fie clar că e vorba despre cestiuni teribile. Cele mai larg răspîndite sînt zîmbetele „şmecheroase” care însoţesc mai toate subiectele, pînă şi la ştirile serioase. Din păcate, s-ar putea ca, încă din perioada de pionierat a televiziunilor particulare, pe cînd încă nu se declanşase competiţia lipsită de scrupule pentru atragerea publicului şi nu se întrevădeau prăbuşirile în „tabloidism”, semnalul să-l fi dat o cunoscută prezentatoare de ştiri inteligentă, cu carieră pînă azi, etalon autohton al categoriei, dar care, impetuoasă şi carismatică de felul ei, devenită rapid vedetă, s-a obişnuit să se-arate veselă şi zîmbărească în orice-mprejurare, nemaiputîndu-şi reţine finalurile glumeţe, cu un colţ al gurii ridicat şmechereşte, dînd fără să vrea de înţeles că totul e spectacol, o joacă, o convenţie, nimic din ce ni se relatează

despre lucrurile bune şi despre ororile lumii de azi nu trebuie luat cu adevărat în serios...

- Ştirile sînt transmise adesea nu în ordinea relevanţei lor în orizontul actualităţii, ci după atractivitate: cele mai pitoreşti sau mai şocante deschid balul, după care cele serioase urmează sau nu mai au loc deloc.

- Strategiile de seducţie a publicului merg pînă la „asezonarea” cu pseudo-ştiri pitoreşti, înduioşătoare, „şmechere”, cu întîmplări hazlii sau uimitoare, de pildă cu copii inventivi sau cu animaleţe simpatice, filmate în situaţii comice.

- Ştirile sportive şi meteorologice sînt şi ele livrate în „pilule” fie distractive (goluri şi alte momente spectaculoase, plus declaraţii ale competitorilor, ale antrenorilor, ale patronilor de echipe), fie îngrijorătoare (dacă vremea se strică). În rubrici scurte, foarte scurte, singura soluţie de-a înghesui în ele măcar trei-patru ştiri sau anunţuri de creşteri/ scăderi de temperaturi fiind „mitralierea” informaţiilor, uneori greu inteligibile, fiindcă unele silabe şi cuvinte nu se mai aud, le „mănîncă” prezentatoarele şi prezentatorii.

- ...care par aleşi după standardele teatrului bulevardier sau „de revistă” (cum se spunea pe vremurile jurnalismului de calitate...), dacă nu mai rău: tinerii distribuţi în asemenea roluri se chinuie să pară şi ei „şmecheri”, iar tinerele – şarmante, coborînd pînă la indecenţă şi vulgaritate, consecinţă a confuziei dintre faptul că televiziunea se vizionează şi voyeurism.

- Caraghioase rău, dar cu – pare-se – bune „audienţe”, sînt emisiunile culinare, prezentate de bucătari-„şefi” care se străduie şi ei să presteze actriceşte, pendulînd între poveştile despre cum se găteşte, cu aplicaţii practice, în studiouri amenajate ca nişte bucătării, şi glume, glumiţe, zîmbete, hăhăieli. Există în lume şi canale dedicate, pe lîngă celelalte specializate în ştiri şi dezbateri politice, sport, călătorii, istorie sau „de filme”: televiziuni culinare, la care se găteşte cît e ziua de lungă, dragăliţă-Doamne!

Toate – la o repede ochire către micul ecran, la o grăbită „zapare” printre canale, fără mare pierdere de timp. Mai bine aşa, căci eventualele analize mai atente cine ştie ce-ar mai dezvălui! Şi cu nelipsita precizare că mai există şi televiziuni decente, şi emisiuni serioase, şi profesionişti respectabili, chiar şi-n vremurile noastre de asalt al „şmecherismelor” mediatice...

Constantin Abăluță, Sighișoara (6)

Visul unei nopți de toamnă

Mihai Ioachimescu

Orice discuție despre fotbal (soccer, cum se numește în țara de origine) ar fi normal să graviteze în jurul locurilor în care s-a jucat pentru prima dată, adică în Anglia. Umanitatea datorează Albionului multe lucruri inestimabile. Printre ele se numără și unicul William Shakespeare cel care, pe la 1600, crea sonete și piese de teatru ce aveau să schimbe fața literaturii mondiale. Tot pe la anul 1600, în Țările Române, Mihai Viteazul reușea să unească cele trei principate române, într-un act memorabil pentru istoria noastră.

Fotbalul și literatura urmau să aibă conexiuni și la noi. Într-o discuție savuroasă între celebrul scriitor (Fănuș Neagu) și marele portar (Rică Răducanu) acesta din urmă făcea o glumă reușită și îi răspundea cu ironie celui care îi acuza pe fotbalistii români că nu joacă precum englezii.... "Nici matală nu scrii ca Shakespeare...." îl taxa Tamango....

Echipa FC Petrolul împlinește 100 de ani, în 2024. Gruparea a fost creată în perioada de efervescență interbelică, într-un București cu alură cosmopolită. Între anii 1934-1937 se construia Stadionul din Ploiești, având ca model construcții similare din Anglia. La festivitatea de inaugurare a stadionului a fost prezent și regele României, Carol al II-lea. Că vrem sau nu vrem trebuie să recunoaștem influența tânărului rege asupra mișcării sportive din România și asupra fotbalului în mod special. Legenda spune că în anul 1930, anul participării țării noastre la primul mondial de fotbal din Uruguay, regele ar fi ales personal membrii lotului.

Anul 1952 era anul în care echipa creată la București avea să se mute la Ploiești. Cele doua campionatele câștigate (în 1958 și 1959) aduceau notorietatea și atenția necesare echipei muncitorești Flacăra Ploiești. Portarul ti-

tular al acelei echipe (Adalbert Maroși) m-a antrenat și pe mine la sfârșitul anilor 80, perioadă în care am jucat la piticii Petrolului. Ultimul titlu, câștigat în sezonul 1965-1966, aducea, la Ploiești, în Cupa Campionilor, celebrul club FC Liverpool. Destinele noastre se întretaiau, din nou, cu Anglia. Celebrul team englez venea în anul 1966 din postura de campioană a țării care triumfa la Campionatul Mondial din același an. Cu toate că au trecut 58 de ani, FC Petrolul a rămas singura echipă românească care a reușit să învingă (cu scorul de 3-1) celebrul club britanic. Poveștile depănate de către cei doi veterani participanți ai meciului cu "Cormoranii" (Mircea Dridea și Eduard Iuhas) vorbesc și acum cu efervescență și nostalgie despre acel meci ca și cum s-ar fi jucat ieri.

Toamna lui 2024 avea să pună Ploieștiul, din nou, pe harta fotbalului românesc. Partida eveniment, în compania echipei olandeze Vitesse Arnhem, a marcat pe data de 12 octombrie, sărbătorirea zilei în care învingeam pe Liverpool. Pe lângă meciul propriu zis atmosfera creată în ziua partidei a arătat că Ploieștiul merită și are resurse să rămână în prim-planul fotbalului românesc. Dacă aș fi fost un turist străin și aș fi "aterizat" în seara meciului, pe Ilie Oană, aș fi crezut că am ajuns la un concert al lui Jean Michel Jarre. Tot Ploieștiul a fost conectat la această sărbătoare, iar atmosfera creată a fost senzațională. Ce bine ar fi ca acest gen de evenimente să devină o normalitate și nu o excepție. Pentru iubitorii de statistici trebuie să spun că scorul de pe Ilie Oană, a fost 1-1, exact ca acum 11 ani când ne duelam cu olandezii în Preliminariile Europa League.

Sfântul Augustin spunea acum două mii de ani despre oameni că "...dacă ei ar trăi frumos și vremurile ar fi frumoase. Noi suntem vremurile". Așadar dacă noi ne schimbăm optica și vremurile pe care le vom traversa vor fi prietenoase cu noi și cu generațiile viitoare.

Între 4-20 octombrie s-a desfășurat cea de-a treia ediție a festivalului de artă mural-stradală ARTOWN, pus sub semnul suprarealismului. Locație principală: fosta Uzină de Utilaj Chimic din Ploiești (UZUC), unde halele industriale au fost gazde speciale ale unor performanțe-uri artistice diverse, de la muzică clasică la dans și workshopuri. Anul acesta, Festivalul s-a extins și în afara Ploieștiului, Liceul Agricol din Bărcănești găzduind o compoziție Mircea Popescu (România).

Au participat artiști (grafferi) din România, Argentina, Polonia, Spania, Portugalia, Marea Britanie, Canada.

Inițiat și organizat de Livia Florea, specialistă în management artistic, cu contribuții și evenimente la buchARTest, MARE/ Muzeul de Artă Recentă ș.a, ARTOWN este cel mai mare festival de artă murală din țară. Reproducem în acest număr câteva creații.

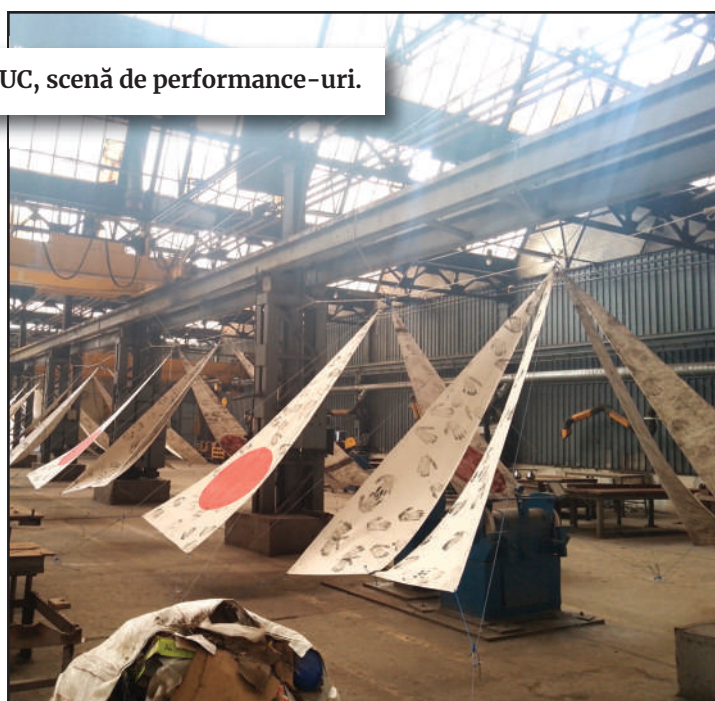
Micaela Guedes & Carina Prazares (Portugalia) –
Time for the Oniric (detaliu), str. Mihai Bravu nr. 155

Anali Chanquia & Vanesa Galdeano
(Spania) – *Medianeras*, str. Marin
Brutaru nr. 14

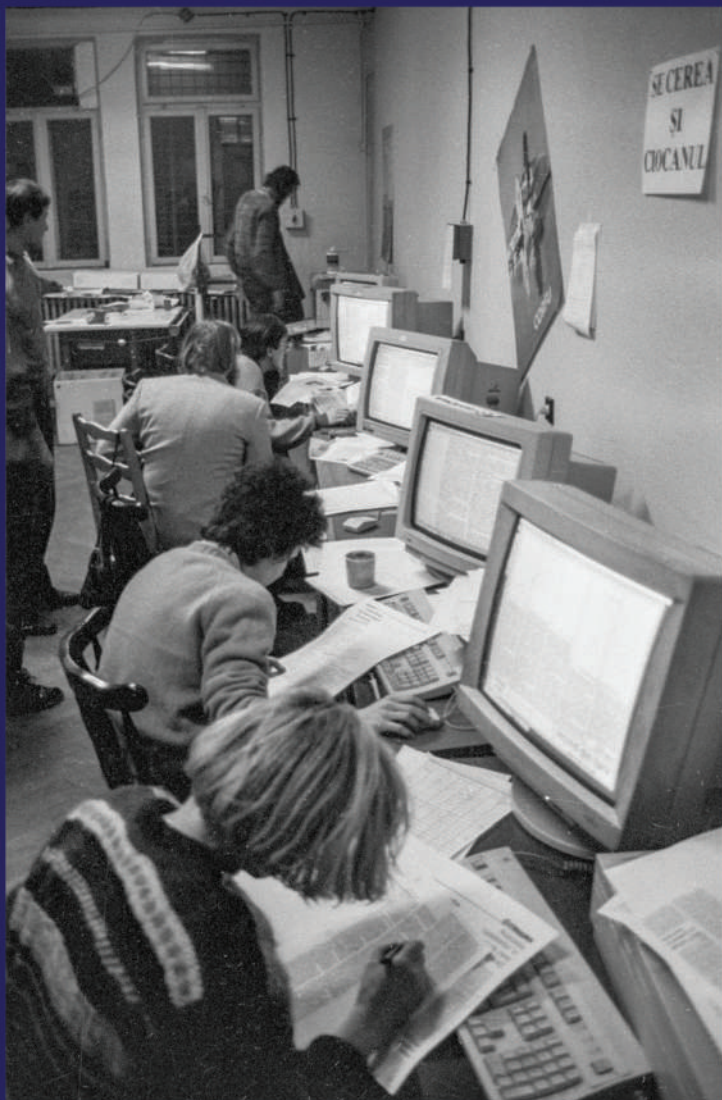
Aspecte din perimetrul UZUC, scenă de performanțe-uri.

Crăciun 1991

Rândul de sus: Horia Enășel, jurnalist de politică externă, va participa la fondarea PROTV (coordonator Departamentul Externe), jurnalistul Lucian Gheorghiu, poetul Florin Iaru, coordonator al Departamentului Știri (cel mai înalt, suit pe un scaun). În dreapta lui Iaru, un rând mai jos: vechiul țărănist Paul Lăzărescu (coordonator Departamentul Politic). În stânga lui Iaru, cu ochelari și barbă: jurnalistul Gabriel Klimowicz; al treilea de la dreapta la stânga: poetul, prozatorul și jurnalistul Nicolae Prelipceanu (coordonator Departamentul Social). Primul rând, de la stânga la dreapta: prozatorul și jurnalistul Florin Toma și poetul și jurnalistul Lucian Vasilescu.

Aspect din redacția Cotidianul, 1991 (în loc vizibil, logo-ul: **Se cerea și ciocanul**)

Totem din expoziția Ștefan Pelmuș 75 de la Muzeul Județean de Artă (curator: Alice Necula)

latitudini
revistă de cultură

